

แนวทางแก้ไข้ปัญหาในการบังคับใช้กฎหมาย
ในการกระทำความผิดทางอาญาเกี่ยวกับเครื่องหมายการค้า

จากปัญหาต่าง ๆ มากมายดังที่ได้กล่าวมาแล้วทำให้การบังคับใช้กฎหมายทางอาญา ในความผิดเกี่ยวกับเครื่องหมายการค้าไม่สามารถบรรลุผลได้เท่าที่ควร และไม่สามารถลด การกระทำผิดในเรื่องนี้ลงได้ การกระทำผิดโดยเฉพาะเรื่องของการปลอมและ การเลียน เครื่องหมายการค้าแพร่หลายและขยายตัวอย่างกว้างขวางและรวดเร็ว เห็นได้ชัดจากปริมาณ ของสินค้าเหล่านี้ที่วางจำหน่ายอยู่เกลื่อนกลาดทั่วไป จนถึงขนาดมีแหล่งจำหน่ายสินค้าประเภทนี้ โดยเฉพาะ ซึ่งผู้ที่มีความต้องการจะหาซื้อสินค้าที่ใช้เครื่องหมายการค้าปลอมเหล่านี้สามารถ เสาะหาได้โดยง่าย ตัวอย่างเช่น ตลาดนัด เป็นต้น เป็นการท้าทายต่อตัวบทกฎหมายและ เจ้าหน้าที่ผู้มีหน้าที่บังคับใช้กฎหมายอย่างเด่นชัด พ่อค้าผู้สุจริตซึ่งเป็นเจ้าของเครื่องหมายการค้า แท้จริงยังคงถูกเอารัดเอาเปรียบอยู่ตลอดมา ทั้งยังมีประชาชนผู้บริโภคสินค้าอีกเป็นจำนวนไม่ น้อยที่ได้รับผลกระทบกระเทือนทั้งในด้านความปลอดภัยของสุขภาพชีวิต ร่างกาย และเงินทอง อันเนื่องจากการกระทำความผิดประเภทนี้ ทั้งยังจะส่งผลกระทบต่อในขนาดถึงระบบเศรษฐกิจของ ชาติด้วย การแก้ไข้ปัญหาดังกล่าวเฉพาะในส่วนใดส่วนหนึ่งเท่านั้น ไม่อาจทำให้ปัญหาเหล่านี้ ลดลงได้ จำเป็นต้องแก้ไข้พร้อม ๆ กันไปในทุก ๆ ฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ดังต่อไปนี้

4.1 แนวทางแก้ไข้ปัญหาการบังคับใช้ในแง่ตัวบทกฎหมาย

กฎหมายเกี่ยวกับเครื่องหมายการค้า ซึ่งได้แก่ พระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า และประมวลกฎหมายอาญา ในส่วนที่เป็นความผิดเกี่ยวกับการค้า จัดว่าเป็นกฎหมายที่เกี่ยวกับ ธุรกิจการค้าและเศรษฐกิจของชาติ อันจะเป็นผลกระทบตอปากท้องของประชาชนไทยในสังคม เศรษฐกิจปัจจุบัน จึงควรจะต้องแก้ไข้กฎหมายดังต่อไปนี้

4.1.1 ปรับปรุงกฎหมายในส่วนที่คลุมเครือให้ชัดเจนยิ่งขึ้น กฎหมายที่ยากต่อการเข้าใจทั้งกับผู้ใชกฎหมายและผู้ที่ต้องปฏิบัติตามกฎหมาย ขาดความชัดเจน ย่อมก่อให้เกิดอุปสรรคในการบังคับใช้กฎหมาย การให้คำจำกัดความหรือบทนิยามเป็นสิ่งสำคัญมาก หากมิได้ให้ไว้จะทำให้เกิดความคลุมเครืออันจะเป็นปัญหาต่อการบังคับใช้ได้เพราะขาดหลักเกณฑ์ที่จะอาศัยเป็นแนวในการพิจารณาบังคับใช้กฎหมาย เช่น ในเรื่องความผิดเกี่ยวกับเครื่องหมายการค้า ผู้บังคับใช้กฎหมายจำนวนไม่น้อยยังสับสนว่าอย่างไรเป็นปลอมเครื่องหมายการค้า อย่างเป็นทางการเรียกว่าเป็นการเลียนเครื่องหมายการค้าถึงขนาดที่ประชาชนหลงผิดอะไรคือเครื่องหมายการค้า อะไรเป็นเพียงลวดลายของสินค้า เป็นต้น หรือการจะถือเป็นความผิดฐานปลอมเครื่องหมายการค้า นั้น ต้องเป็นการปลอมเพื่อธุรกิจการค้าหรือไม่ ในกฎหมายมิได้กำหนดไว้ให้เห็นชัดเจน ในเรื่องนี้กฎหมายของประเทศสหรัฐอเมริกา คือ TRADEMARK COUNTERFEITING ACT OF 1984 ได้บัญญัติไว้ชัดเจนใน Title 18 Amendment มาตรา 2320 (a) ว่า "Whoever intentionally traffics or attempts to traffic in goods or services and knowingly uses a counterfeit mark . . ." คือระบุลงไปเด่นชัดว่าต้องเป็นเรื่องของการค้า และผู้กระทำก็ต้องรู้ว่าใช้เครื่องหมายการค้าปลอม เมื่อเทียบกับกฎหมายไทย ไม่มีทั้งคำว่า ในทางการค้าและโดยรู้ ให้เป็นที่เข้าใจเอาเองว่า ผู้กระทำต้องมีเจตนา คือต้องรู้ และต้องทำขึ้นเพื่อการค้าด้วย นอกจากนี้ยังได้ให้คำนิยามไว้ด้วยในเรื่องของเครื่องหมายปลอม ว่ามีขอบเขตอย่างไร มาตรา 2320 (D) ได้ระบุเด่นชัดว่า "การกระทำความผิดดังกล่าวถือเป็นความผิดโดยไม่ต้องคำนึงถึงว่าจำเลยรู้ว่าเครื่องหมายการค้านั้นจดทะเบียนแล้วหรือไม่" (. . . Whether or not the defendant knew such mark was so registered . . .)"

ส่วนในคัมภีร์กฎหมายไทยนั้น มิได้กำหนดไว้แน่นอนมีแต่เพียงว่า "ผู้ใดปลอมเครื่องหมายการค้าของผู้อื่นซึ่งได้จดทะเบียนไว้แล้วไม่ว่าในหรือนอกราชอาณาจักร" จึงยังเป็นปัญหาถกเถียงกันอยู่ว่าต้องรู้หรือไม่ว่าเครื่องหมายการค้าของผู้อื่นนั้นจดทะเบียนแล้ว ถ้าเพียงแต่รู้ว่าเป็นเครื่องหมายการค้าของผู้อื่น แต่ไม่รู้ว่าจดทะเบียนแล้วหรือไม่ เช่นนี้จะถือได้ว่าครบองค์ประกอบความผิด

หรือยัง เป็นต้น เมื่อเป็นเช่นนี้ จึงต้องอาศัยการตีความซึ่งในบางครั้ง ผู้บังคับใช้กฎหมายบางท่าน ก็อาจที่จะตีความไขว้เขวไปจากเจตนารมณ์ที่แท้จริงของกฎหมายก็ได้ ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงตัวบทกฎหมายคือ

4.1.1.1 รวมบทบัญญัติเกี่ยวกับเครื่องหมายการค้าใน ส่วนความผิดทางการค้า
ตามประมวลกฎหมายอาญาไว้ในพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า ประมวลกฎหมายอาญา เป็นกฎหมายหลักทั่วไป การใช้ถ้อยคำในตัวบทกฎหมายจึงมักเป็นไปอย่างกว้าง ๆ และสั้น ๆ ไม่อาจแจ่มแจ้งรายละเอียดของหลักเกณฑ์ต่าง ๆ ลงไปได้ แต่ในกฎหมายเฉพาะไม่มีบทกำหนด เกี่ยวกับการปลอมหรือเลียนเครื่องหมายการค้าไว้แต่อย่างใด จึงสมควรรวมส่วนความผิดตาม ที่ประมวลกฎหมายอาญากำหนดไว้ในลักษณะความผิดทางการค้าไว้ในพระราชบัญญัติเครื่องหมาย การค้าด้วย เพราะไม่ควรให้กฎหมายเรื่องเดียวกันแยกแยะกระจัดกระจายกันอยู่ อันก่อให้เกิด ความสับสนได้ เช่น พ้อคำต้องการทราบว่าความผิดเกี่ยวกับเครื่องหมายการค้ามีอะไรบ้าง โดยเปิดดูจากพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พบว่ามีบัญญัติไว้ในมาตรา 45 เท่านั้น จึง เข้าใจผิดว่าในเรื่องของการปลอม การเลียนเครื่องหมายการค้า ไม่มีกฎหมายบัญญัติไว้เป็น ความผิด เนื่องจากนักธุรกิจ พ้อคำ จำนวนไม่น้อยที่ไม่มีความรู้ทางกฎหมายพอเพียง เป็นพื้นฐานอยู่ ก่อน การรวมกฎหมายในส่วนที่เกี่ยวข้องกับเครื่องหมายการค้าไว้ในพระราชบัญญัติเครื่องหมาย การการค้า ทำให้ลดความสับสนลงได้ และสามารถใส่รายละเอียดเพิ่มเติมค่านิยมต่าง ๆ ลงไปได้มากขึ้นและเด่นชัดขึ้นกว่าถ้อยคำที่ใช้ในกฎหมายหลักทั่วไป เช่น เดิมข้อความ ปลอม/เลียน เครื่องหมายการค้าเพื่อประโยชน์ทางการค้าขาย หรือ ปลอม/เลียน เครื่องหมาย การการค้าเพื่อใช้อย่างเครื่องหมายการค้า หรือ ปลอม/เลียน เครื่องหมายการค้าที่จดทะเบียน แล้วไม่ว่าจะเป็นสินค้าจำพวกเดียวกันหรือไม่ก็ตาม

4.1.1.2 บัญญัติให้ความผิดฐานปลอมและเลียนเครื่องหมายการค้าไว้ใน
มาตราเดียวกัน เพราะไม่ว่าจะเป็นการปลอมหรือเลียน เจตนาที่ประสงค์ต่อผลหรือยอม เล็งเห็นผลคือ มุ่งให้บุคคลอื่นเชื่อว่าสินค้าภายใต้เครื่องหมายการค้านั้นผลิต จำหน่าย รับรอง หรือเสนอจำหน่ายโดยเจ้าของเครื่องหมายที่แท้จริงนั่นเอง ผลที่ตามมาก็คือ

กระทบกระเทือนต่อเจ้าของเครื่องหมายฯ ประชาชน และประเทศชาติโดยส่วนรวม จึงน่าจะบัญญัติรวมไว้ในมาตราเดียวกัน และกำหนดอัตราโทษเท่าเทียมกัน เช่นเดียวกับในกฎหมายของหลายประเทศ การกระทำเช่นนี้จะช่วยขจัดปัญหา การสับสนในการวินิจฉัยว่าปลอมหรือเลียน เมื่อเป็นการกระทำที่ก่อให้เกิดความสับสนหลงผิดแล้ว ถือได้ว่ากระทำผิดตามมาตราแล้ว กฎหมายในหลายประเทศก็มีได้แยกเรื่องปลอมหรือเลียนไว้ต่างมาตรากัน เช่น อังกฤษ สหรัฐอเมริกา นอกจากนี้ยังเป็นการสอดคล้องกับบทบัญญัติในการพิจารณาหลักเกณฑ์ความเหมือนคล้ายในการรับจดทะเบียนเครื่องหมายของเจ้าหน้าที่นายทะเบียนซึ่งมีได้แยกพิจารณาเหมือนหรือคล้ายออกจากกันด้วย ขอเพียงแต่มีลักษณะเหมือนหรือคล้ายจนสาธารณชนหลงผิดได้ก็ไม่รับจด ทั้งยังยุ่งยากในการฟ้องร้องคดี กรณีฟ้องผิดมาตราจะทำให้ศาลยกฟ้องได้ เช่นฟ้องปลอม ศาลพิพากษาเป็นเลียน เป็นต้น

4.1.2 ปรับปรุงกฎหมายให้มีสภาพบังคับสอดคล้องกับความเป็นจริงทาง

เศรษฐกิจ นักกฎหมาย นักธุรกิจ ควรร่วมมือกันพิจารณาให้กฎหมายสอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจและธุรกิจในปัจจุบัน มิฉะนั้นอาจเกิดปัญหาคือมีกฎหมายแต่บังคับใช้ไม่ได้ หรือไม่กฎหมายบังคับใช้แต่มีการกระทำผิดที่เกิดขึ้นนอกเหนือกฎหมาย จึงต้องแก้ไขโดย

ก) แก้ไขกฎหมายในส่วนที่ล้าสมัยให้สอดคล้องกับการพัฒนาทางเศรษฐกิจปัจจุบัน เช่น การแบ่งจำพวกสินค้าที่มีอยู่ในปัจจุบัน เป็นการแบ่งตามวัตถุประสงค์ที่ใช้กระทำ ในขณะที่สภาพเศรษฐกิจเจริญรุดหน้าโดยเฉพาะวิทยาการทางเทคโนโลยีสมัยใหม่ ทำให้ขั้นตอนกระบวนการผลิตสินค้าต่าง ๆ เป็นไปในรูปแบบที่มี อาจเล็งเห็นได้ถึงวัตถุประสงค์ที่ใช้กระทำ ประชาชนจึงแบ่งจำพวกสินค้าจากประโยชน์ - ประเภทการใช้สอย จึงควรยกเลิกการให้ความสำคัญในการแบ่งจำพวกสินค้าเสียโดยไว้นำมาเป็นองค์ประกอบสำคัญในการรับพิจารณาจดทะเบียนเครื่องหมายการค้า หรือการปลอม การเลียน เห็นได้จากพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า ได้กำหนดประเภทสินค้าไว้ 50 จำพวก โดยแบ่งตาม

วัตถุประสงค์ที่ใช้กระทำ ทั้งยังกำหนดไว้เลยว่าห้ามรับจดทะเบียนในเครื่องหมายการค้าที่เหมือน คล้ายกันในสินค้าจำพวกเดียวกัน เมื่อสภาพเศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยีเจริญรุดหน้า ขึ้น การกำหนดกฎหมายไว้เช่นนี้ ไม่สามารถยืดหยุ่นได้ตามสภาพการณ์ที่เปลี่ยนแปลง ปัจจุบันยากจะได้อีกสินค้านั้น ๆ ผลจากวัตถุประสงค์อะไรแน่ ดังนั้นจึงมีการรับจดทะเบียนใน เครื่องหมายการค้าเหมือนคล้ายกันในสินค้าที่อยู่ในจำพวกเดียวกัน แต่ขัดแย้งอย่างยิ่ง ในสามัญสำคัญของผู้บริโภค เช่น สบู่ธรรมดา กับสบู่หอม ความยืดหยุ่นจึง เกิดขึ้นอันเนื่อง จากการใช้ดุลพินิจของเจ้าพนักงานเพียงอย่างเดียว ไม่ใช่ความยืดหยุ่นในตัวกฎหมาย ดังนั้นในบางราย เจ้าพนักงานไม่รับจดทะเบียนโดยใช้ดุลพินิจในเรื่องของการชดเชยรัฐประศาสน์นโยบาย (มาตรา 5 (7)) ว่าอาจเป็นการกระทำโดยไม่สุจริตเพื่อหวังหลอกลวงผู้บริโภคก็ได้ แต่ใน บางรายเจ้าพนักงานก็รับจดทะเบียน อ้างว่าไม่ขัดต่อมาตรา 16 เพราะเป็นสินค้าต่างจำพวก กันรับจดทะเบียนได้ เกิดปัญหาไม่เสมอภาคกัน และผลจากพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้าในเรื่องนี้ ก็ได้ส่งผลกระทบต่อความผิดทางอาญาในเรื่องของการปลอมและเลียนเครื่องหมายการค้าด้วย เพราะเกิดปัญหาการตีความตั้งได้กล่าวไว้แล้วในบทก่อน ซึ่งเป็นปัญหาการ บังคับใช้กฎหมายตามมา ทางแก้เรื่องนี้จึงเห็นควรต้องตัดคำว่า เพื่อสินค้าจำพวกเดียวกันออก เสีย ในมาตรา 16

ข) กำหนดเพิ่มอัตราโทษในความผิดอาญาเกี่ยวกับเครื่องหมายการค้าให้สูงขึ้นกว่าเดิม โดยเฉพาะอัตราโทษปรับ เพราะปัจจุบันค่าเงินสูงมากขึ้นหลายเท่าตัว อัตราโทษปรับที่กำหนดไว้จึง เป็นจำนวนเงินที่ต่ำมากเมื่อเทียบกับผลประโยชน์ที่ผู้กระทำผิดจะได้รับ ตอบแทนอย่างมหาศาล แม้ว่าการบังคับใช้กฎหมายอาญาเพื่อควบคุมอาชญากรรมให้น้อยลง จะมีได้ขึ้นอยู่กับ การกำหนดอัตราโทษในความผิดแต่ละฐานตามกฎหมายน้อยเกินไปหรือไม่เพียงพอ หากขึ้นอยู่กับความรวดเร็วและแน่นอนในการลงโทษ รวมทั้งประสิทธิภาพของรัฐบาลในการ บริหารงานยุติธรรมทางอาญาคงก็ตาม แต่ต้องยอมรับว่าอัตราโทษมีความสำคัญอยู่ไม่น้อย ในการบังคับใช้กฎหมายให้บรรลุเป้าหมาย ดังนั้นหากกำหนดอัตราโทษต่ำเกินไป ผู้กระทำ ความผิดก็ไม่เกรงกลัว ไม่เข็ดหลาบ ในขณะที่เดียวกันผู้เสียหายก็เห็นว่าไม่คุ้มค่าเวลาและ

ทรัพย์สินที่ต้องเสียไปในการดำเนินคดี ตัวอย่างที่เห็นได้ชัด เช่น หากกำหนดอัตราโทษในการกระทำความผิดไว้สูง ผู้ที่รับจำนำสินค้าที่ติดเครื่องหมายการค้าปลอมก็ไม่กล้ารับสินค้าเหล่านั้นมาจำหน่ายอีกเพราะเสี่ยงต่อการถูกจับกุม แต่เมื่ออัตราโทษต่อบุคคลเหล่านี้ก็ไม่เกรงกลัวเพราะผลประโยชน์ตอบแทนสูง ไม่ต้องลงทุน การกำหนดโทษเพิ่มขึ้นจะทำให้หมดแต่ผู้จำหน่ายสินค้าทั่วไปโดยสุจริตยังต้องพิถีพิถันเพิ่มขึ้นในการรับฝากสินค้าเพื่อจำหน่ายด้วย นอกจากนี้ควรเพิ่มโทษเมื่อกระทำความผิดซ้ำด้วย ผลพลอยได้จากการกำหนดโทษให้สูงขึ้นคือ พ้นจากอำนาจศาลแขวง ทำให้การดำเนินคดีสอบสวนและการพิจารณาของศาลมีขั้นตอนมากขึ้นกว่าเดิม ทำให้เกิดการกลั่นกรองกระบวนการยุติธรรมมากขึ้น ต่างจากการดำเนินคดีในศาลแขวง ในกฎหมายของอเมริกา ผู้พยายามกระทำความผิดในเรื่องนี้กำหนดให้รับโทษเท่ากับตัวการ

ค) การกำหนดแพ่งค่าปรับกึ่งหนึ่งให้แก่ผู้เป็นเจ้าของเครื่องหมายการค้า เพื่อเป็นกำลังใจในการสนใจสอดส่องตลาดของตนยิ่งกว่าเดิม ไม่วางเฉยปล่อยให้ประชาชนเดือดร้อน

ง) กำหนดให้สิ้นบรรณรางวัลนำจับผู้กระทำความผิดเพื่อจูงใจให้ประชาชนทั่วไปได้เข้ามามีส่วนช่วยดูแลสอดส่องแหล่งปลอมต่าง ๆ โดยเป็นหูเป็นตากล้าเป็นพยานให้

จ) กำหนดบทลงโทษในเรื่องแจ้งความเท็จต่อเจ้าพนักงานลงในพระราชบัญญัติ ปัญหามากมายเกิดขึ้นจากการที่ผู้มีใจเจ้าของเครื่องหมายการค้าที่แท้จริงนำเครื่องหมายการค้ามาขึ้นของจดทะเบียน นายทะเบียนไม่มีอำนาจไปสืบเสาะหาข้อเท็จจริงว่าผู้ขึ้นเป็นเจ้าของเครื่องหมายการค้าจริงหรือไม่ เมื่อขึ้นเอกสารต่าง ๆ เข้ามาถูกต้องครบตามที่ต้องการและไม่มีใครคัดค้านก็รับจด ปัญหาจึงเกิดตามมาในเรื่องของการฟ้องร้องคดีการปลอมและเลียนเครื่องหมายการค้า จึงควรกำหนดบทลงโทษเรื่องการแจ้งความเท็จต่อเจ้าพนักงานไว้ด้วยในพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า

ฉ) ยกเลิกชั้นตอนยี่ดียวซ้ำซ้อนของกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ความคล่องตัว และเวลาเป็นปัจจัยสำคัญในการแข่งขันกันทางการค้า กฎหมายจึงต้องไม่สร้างชั้นตอนที่ยี่ดียวยุ่งยากเสียเวลา เช่น การกำหนดแบบฟอร์มในการขอจดทะเบียนมีมากเกินไป (25 ฉบับ) สืบสนท้่งตัวผู้จดทะเบียนและเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานก่อให้เกิดความผิดพลาดในการปฏิบัติงานได้ง่าย ท่อค่าเองก็ไม่ประสงค์จะนำเครื่องหมายการค้าของตนมาจดทะเบียน เพราะเบื้อความยุ่งยากซับซ้อนของชั้นตอนต่าง ๆ

ช) กำหนดไว้ให้ชัดเจนในรัฐธรรมนูญเลยว่า กรณีผู้กระทำผิดเป็นนิติบุคคลให้กรรมการผู้จัดการ (ของบริษัท) ผู้จัดการ (ของห้างหุ้นส่วน) เป็นผู้รับผิดชอบ แต่จะพิสูจน์ได้ว่า มิได้รู้เห็นถึงการกระทำผิดเช่นนั้นแต่อย่างใด เพราะมักมีปัญหาคือเมื่อพบแหล่งกระทำผิด จะพบแต่ลูกจ้างหรือคนเฝ้าโรงงานซึ่งไม่รู้ไม่มีเจตนากระทำผิดกฎหมาย ส่วนตัวผู้จัดการเองมักปฏิเสธก่อนว่าไม่รู้ไม่เห็น

ซ) เพิ่มความผิดฐานมีเครื่องหมายการค้าตามมาตรา 272 (1), 273, 274 ไว้ในครอบครองเพื่อประโยชน์ทางการค้าด้วย เพราะการที่กฎหมายมิได้บัญญัติการมีเครื่องหมายการค้าที่ขัดต่อมาตรา 272 (1), 273, 274 ไว้ในครอบครองเพื่อใช้ประโยชน์ทางการค้านั้น เป็นการเปิดช่องว่างให้ผู้อื่นกระทำความผิดนำของผิดกฎหมายเหล่านั้นไปเก็บไว้ในสถานที่อื่น เมื่อมีการพบก็ไม่สามารถใช้กฎหมายบังคับให้เป็นความผิดหรือริบของกลางเหล่านั้นไปไม่ได้ เพราะไม่มีกฎหมายกำหนดไว้นอกจากจะมีข้อพิสูจน์พอเพียงว่าผู้ที่เก็บนั้น เป็นผู้ปลอม หรือจำหน่ายตามมาตรา 272 (1) ประกอบ 275, หรือ 273 ประกอบ 275 หรือ 274 ประกอบ 275 แต่หาพบแต่สินค้าผิดเครื่องหมายการค้าปลอมหรือเลียนแบบอยู่ในโกดังเก็บของ ไม่รู้จะจับข้อหาอะไร เพราะเจ้าตัวอ้างว่าซื้อมาจากผู้อื่นจะนำมาจำหน่าย แต่พอรู้ว่าไม่ใช่เครื่องหมายการค้าจริง จึงไม่กล้าขาย เก็บเอาไว้ใช้เอง เป็นต้น

ณ) ออกกฎหมายบังคับให้เจ้าของเครื่องหมายการค้าที่จดทะเบียนแล้ว พิมพ์เลขทะเบียนที่ได้รับการจดทะเบียนสลากสินค้าด้วย เพื่อประโยชน์แก่ประชาชนและ พ่อค้าทั่วไปจะได้อำนาจ เป็นสินค้าที่จดทะเบียนเครื่องหมายการค้าแล้ว ช่วยในการ ลดปัญหาการฉ้อโกงกระทำผิดอย่างว่ากระทำโดยไม่รู้ว่าเป็นเครื่องหมายที่จดทะเบียนแล้ว

ญ) วางมาตรการบังคับให้เจ้าของเครื่องหมายการค้าที่จดทะเบียนแล้ว ต้องสอดส่องดูแลรับผิดชอบเครื่องหมายการค้าของตน ไม่ปล่อยให้ผู้อื่นใช้เครื่องหมาย ของตนเป็นเครื่องมือทำร้ายประชาชน เจ้าของเครื่องหมายการค้ามีหน้าที่ต้องรักษา เครื่องหมายการค้าของตนให้ดี เมื่อรัฐให้สิทธิแล้วต้องรักษาปกป้องไม่ปล่อยให้ละเลย เช่นออกมาตรการกำหนดควาถ้าเจ้าของเครื่องหมายการค้ารายใดปล่อยให้ละเลยไม่ สอดส่องเอาใจใส่เครื่องหมายการค้าของตนปล่อยให้ผู้อื่นฉกฉวยโอกาสแสวงหาประโยชน์ โดยเกิดสินค้าปลอมมากมาย แต่ผู้เป็นเจ้าของไม่สนใจสืบหาแหล่งกระทำผิด ก็ควรถอน ทะเบียนเสีย

4.1.3 ปรับปรุงกฎหมายในส่วนอาญาให้สอดคล้องกับหลักสัญญาและหลักดินแดน พบว่ามีช่องว่างของกฎหมายเรื่องนี้ที่เปิดโอกาสให้คนต่างชาติซึ่งมิได้จดทะเบียนเครื่องหมาย การค้าในประเทศไทยแต่อย่างไร (ไปจดทะเบียนที่อื่น) มาใช้อำนาจฟ้องคนไทยในศาลไทย ทั้งที่คน ไทยนั้นเสียเงินเสียเวลาจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าแล้วในราชอาณาจักร พระราช บัญญัติเครื่องหมายการค้าเองก็ให้ความคุ้มครองในสิทธิที่จะใช้เครื่องหมายการค้าแล้ว เมื่อ ชาวต่างชาติดังกล่าวฟ้องว่าปลอมหรือเลียนแบบเครื่องหมายการค้าของ เขาตามประมวล กฎหมายอาญา มาตรา 273, 274 ก็ทำได้ ศาลเองก็ลงโทษคนไทยว่าผิดเพราะไม่ใช่ เจ้าของเครื่องหมายการค้า แต่ปลอมเครื่องหมายการค้าของผู้อื่นที่จดทะเบียนแล้วมาใช้ ทำให้ศาลจึงเห็นว่าคนไทยไม่ใช่เจ้าของเครื่องหมายการค้า ในเมื่อได้รับการจดทะเบียน แล้ว กฎหมายพระราชบัญญัติให้ความคุ้มครองให้สิทธิในการใช้แต่ผู้เดียวแล้ว ในขณะที่ชาว ต่างชาติไม่เคยจดทะเบียนในเมืองไทย ไม่ได้รับการคุ้มครองรับรองสิทธิตามพระราชบัญญัติ

เครื่องหมายการค้าแต่อย่างใด กลับเป็นฝ่ายชนะได้ประโยชน์ไม่ต้องมาเสียเงินเสียเวลา จดทะเบียนไว้ในประเทศไทยก่อน ขณะเดียวกันในฐานะที่คนไทยคนนั้นจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าเรียบร้อยแล้ว จึงมีสิทธิเต็มที่แก่ผู้เกี่ยวข้องในการใช้เครื่องหมายการค้าขึ้นแล้วโดย พระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้าคุ้มครองรับรองให้ แต่ไม่มีอำนาจอะไรจะไปฟ้องชาวต่างชาติผู้นั้นที่ประเทศภูมิลำเนาของชาวต่างชาตินั้นแต่อย่างใดว่าตนมีสิทธิในเครื่องหมายการค้าขึ้นดีกว่า เพราะได้รับการจดทะเบียนรับรองคุ้มครองสิทธิแล้ว แสดงว่ากฎหมายในเรื่องนี้ไม่คุ้มครองประโยชน์ของคนในชาติเพียงพอ

ควรปรับปรุงกฎหมายให้ต้องฟ้องเพิกถอนทะเบียนก่อน และชาวต่างชาตินั้นมาขอจดทะเบียนไว้ในราชอาณาจักรไทยเสียก่อน กฎหมายไทยจึงจะคุ้มครองรับรองสิทธิให้ โดยตัดคำว่า "นอกราชอาณาจักร" ออกจากความผิดฐานปลอมเครื่องหมายการค้าของผู้อื่นที่จดทะเบียนแล้วไม่ว่าในหรือนอกราชอาณาจักร" คงคุ้มครอง เฉพาะผู้จดทะเบียนภายในราชอาณาจักรเท่านั้น

4.1.4 ปรับปรุงใหม่กฎหมายแนอนรอง รับการใช้เครื่องหมายในลักษณะอื่น ๆ
ที่เกี่ยวกับการค้า ปัจจุบันมีได้มีแต่เพียงธุรกิจการค้าขายสินค้าเท่านั้น แต่มีการค้าบริการด้วย พระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้าของไทยฉบับปัจจุบันยังไม่มีกฎหมายให้ความคุ้มครองเรื่อง เครื่องหมายบริการแต่อย่างใด รวมทั้งเครื่องหมายรับรองและการอนุญาตให้ใช้เครื่องหมายการค้า ซึ่งเมื่อปรับปรุงเรื่องเหล่านี้แล้ว ก็ควรกำหนดตามมาตรา 273 มาใช้บังคับไปถึงเครื่องหมายบริการ เครื่องหมายรับรอง ฯลฯ เช่นเดียวกับการคุ้มครองเครื่องหมายการค้าด้วย

4.1.5 ปัญหากรณีมีกฎหมายบัญญัติไว้แล้ว แต่ไม่สามารถบังคับใช้ได้สมดัง เจตนารมณ์
ที่บัญญัติไว้ ทั้งนี้เพราะในสภาพความเป็นจริงที่มีอยู่ไม่อำนวยความสะดวกให้ใช้กฎหมายในส่วนนั้นได้ การกำหนดให้ความผิดตามมาตรา 273 และ 274, 275 เป็นความผิดที่ยอมความไม่ได้ อันเป็นความผิดอาญาแผ่นดิน รัฐเป็นผู้เสียหายด้วยสามารถเข้าดำเนินคดีฟ้องร้องต่อศาลได้ โดยเจ้าของเครื่องหมายการค้าที่ถูกปลอม/เลียน ไม่จำเป็นต้องเข้าร้องทุกข์ก่อน แต่ในภาวะการณ์

แห่งความเป็นจริงแล้วนั้น แมกกฎหมายจะเปิดช่องให้รับฟ้องร้องคดีได้ลำพัง แม่เจ้าของ
 เครื่องหมายฯ ไม่แจ้งความก็ตาม แต่เท่าที่ผ่านมาจนถึงปัจจุบัน ไม่มีคดีใดเลยที่เจ้าพนักงาน
 ของรัฐจะฟ้องร้องดำเนินคดีเอง โดยปราศจากการให้ความร่วมมือ เป็นโจทก์ร่วมจากเจ้า
 ของเครื่องหมายการค้า เพราะ ลำพังเจ้าหน้าที่ตำรวจ อัยการ ศาล หรือแม่แต่นาย
 ทะเบียนเครื่องหมายการค้าเองก็ยากจะระบุได้เด่นชัดว่าเครื่องหมายการค้านั้นปลอมหรือไม่
 ยิ่งปัจจุบันเทคนิควิธีการปลอมก็แนบเนียนจนแม่แต่ผู้เชี่ยวชาญหรือเจ้าของเครื่องหมายเอง
 ก็จำแนกไม่ออก เจ้าของเครื่องหมายการค้าแต่ผู้เดียวคือพยานที่ยืนยันได้ ดังนั้นจึงดู
 เสมือนว่า แมกกฎหมาย 3 มาตราจะเปิดช่องให้ประชาชนกล่าวโทษผู้กระทำผิด โดยให้
 พนักงานสอบสวนเข้าดำเนินคดีเอง แต่ในความเป็นจริงกระทำไม่ได้เพราะขาดพยาน
 หลักฐานสำคัญ เป็นส่วนใหญ่

แนวทางในการแก้ปัญหานี้ได้มีนักกฎหมายบางท่านเสนอแนะ 2 วิธีคือ

ประการที่ 1 เสนอให้ความผิดในมาตรา 273, 274 และ 275 เป็นความผิด
 อันยอมความได้ เช่นเดียวกับในมาตรา 272 เนื่องจากเห็นว่าไม่ใช่ความผิดร้ายแรง และ
 แม้จะเป็นความผิดอาญาแผ่นดินแต่รัฐเองโดยลำพังก็ไม่สามารถฟ้องร้องบังคับคดีได้อยู่แล้ว
 เนื่องจากไม่มีพยานยืนยันหรือพิสูจน์ข้อความผิดได้ว่าเครื่องหมายการค้านั้นปลอมหรือไม่ เมื่อไม่
 สามารถบังคับใช้ได้ตามเจตนารมณ์ของกฎหมายที่เปิดช่องให้ก็ควรยกเลิกไป ให้เป็นความผิดต่อ
 ส่วนตัวที่ยอมความกันได้เสีย

ประการที่ 2 เสนอให้การปลอม/เลียนเครื่องหมายการค้า หากกระทำทำสินค้า
 จำพวกเดียวกัน ควรให้เป็นความผิดที่ยอมความกันได้ เพราะกระทบต่อเจ้าของเครื่องหมาย
 การค้าโดยตรง เจ้าของเครื่องหมายการค้าอาจหาวิธีทำความตกลงกับผู้กระทำผิดได้ ซึ่งจะ
 ให้ผลดีแก่เจ้าของเครื่องหมายการค้าในแง่การเจรจาตกลงตัดปัญหาที่เกิดขึ้นอย่างสงบ ป้องกัน
 มิให้ชาวแพรกระจายในหมู่ผู้บริโภคอันจะส่งผลเสียต่อเจ้าของเครื่องหมายการค้าเอง หากมีชาว
 ว่าสินค้าของตนถูกปลอมแพรกระจายออกไป เพราะประชาชนจะเริ่มระมัดระวังไม่ซื้อสินค้าภายใต้
 เครื่องหมายการค้า นั้น เนื่องจากไม่แน่ใจว่าจะได้สินค้าของเจ้าของเครื่องหมายฯ แท้จริงหรือไม่

ผลเสียหายตกอยู่กับเจ้าของเครื่องหมายฯ เพราะยอดขายย่อมตกลงกว่าเดิมเป็นธรรมดา และหากเป็นการปลอม/เลียนเครื่องหมายการค้าของผู้อื่นแต่เป็นการกระทำต่อสินค้าต่างจำพวกกัน ก็ให้เป็นความผิดอาญาแผ่นดินที่ย่อมความกันไม่ได้

สำหรับความคิดเห็นของผู้เขียนเอง เห็นว่าหนทางทั้ง 2 วิธีการไม่สามารถจะแก้ ปัญหาการบังคับใช้กฎหมายได้

วิธีการที่ 1 หากปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเครื่องหมายการค้าทั้งหมดให้เป็น ความผิดยอมความกันได้ ก็จะกลายเป็นว่ากฎหมายอาญาในฐานะเป็นกฎหมายมหาชนมิได้ให้ ความคุ้มครองต่อประชาชนให้พ้นจากภัยอันเกิดจากการกระทำผิดในเรื่องนี้ได้เลย เพราะเมื่อ เป็นความผิดต่อส่วนตัว เท่ากับกฎหมายให้ความคุ้มครองเฉพาะตัวเจ้าของเครื่องหมายการค้า เท่านั้น ประชาชนแม้ได้รับความเดือดร้อนจนเสียหายอันเกิดจากการหลงผิดในเครื่องหมาย การค้านั้น ก็มิอาจเรียกร้องความยุติธรรมได้ กฎหมายอาญาเป็นกฎหมายที่เกี่ยวกับการประกัน ความสงบสุขของสังคม เมื่อมีผู้กระทำความผิดส่งผลให้กระทบกระเทือนต่อประชาชนทั่วไปแล้ว หากรัฐเข้าดำเนินคดีต่อผู้กระทำความผิดนั้นไม่ได้ (เมื่อผู้เสียหาย (เจ้าของเครื่องหมายการค้า) ไม่ร้องทุกข์) ประชาชนก็หมดที่พึ่ง ในประเทศต่าง ๆ ส่วนใหญ่ เช่น ประเทศสหรัฐอเมริกา รัฐเท่านั้นที่จะเป็นผู้เสียหายฟ้องคดีอาญาได้ จึงไม่มีความผิดอันยอมความกันได้ แต่อาจใช้วิธี Prebargain ในกรณีเพื่อสนองนโยบายบางอย่างของรัฐ เห็นได้ว่าน้อยประเทศที่จะ ยินยอมให้ประชาชนผู้เสียหายฟ้องคดีอาญาเอง เช่น ไทยและอังกฤษ แต่การที่จะปล่อยให้ประชาชน แต่ฝ่ายเดียวซึ่งเป็นผู้เสียหายฟ้องร้องคดีอาญาเองก็เป็นการเพิ่มภาระให้แก่ประชาชน เพราะเมื่อมี การกระทำความผิดอาญาเกิดขึ้น ผู้เสียหายซึ่งได้รับผลกระทบกระเทือนจากความผิดดังกล่าวก็อาจ ไม่สามารถดำเนินการฟ้องร้องคดีอาญาได้เนื่องจาก

ก. ไม่มีทุนทรัพย์ การดำเนินคดีจำเป็นที่จะต้องเสียค่าใช้จ่าย ค่าธรรมเนียมศาล ฯลฯ หากผู้เสียหายขาดทุนทรัพย์ ก็ไม่อาจดำเนินคดีต่อผู้กระทำผิดได้ เท่ากับว่าคนจน ไม่ได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายต้องยินยอมรับความเดือดร้อนเพราะผลแห่งความผิดนั้น โดยไม่มี

ทางเลือก หากรัฐไม่สามารถเข้าฟ้องดำเนินคดีได้ในกรณีที่ประชาชนได้รับความเดือดร้อนแล้ว ศาลก็มีหน้าที่ฟังของประชาชนอีกต่อไป

ข. ความรู้ สติปัญญา ประชาชนธรรมดาทั่วไปส่วนใหญ่ในประเทศไทยยังขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องของตัวบทกฎหมาย ไม่รู้ถึงขั้นตอนกระบวนการในการดำเนินคดีในศาล ซึ่งมีกฎหมายกำหนดเป็นกฎเกณฑ์ปฏิบัติเฉพาะ หากปล่อยให้ประชาชนเข้าฟ้องร้องดำเนินคดีอาญาเอง ก็จะเกิดความผิดพลาด ยุ่งยากสับสน โดยทั่วไปรัฐจึงต้องจัดบุคลากรที่มีความรู้เชี่ยวชาญทางกฎหมายเพื่อช่วยเหลือในการดำเนินการฟ้องร้องคดีให้แก่ประชาชน ได้แก่ อัยการ นั่นเอง หากตัดสิทธิมิให้รัฐเข้าดำเนินคดีเสียแล้ว ก็เป็นการยุ่งยากที่จะปล่อยให้ประชาชนเข้าดำเนินคดีฟ้องร้องด้วยตนเองได้

ค. การกระทำความผิดในเรื่องเครื่องหมายการค้านี้ เป็นอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ มักจะมีอิทธิพลมีต้นกำเนิดอยู่เบื้องหลัง ลำพังผู้เสียหายอาจไม่กล้าฟ้องร้องผู้กระทำความผิดต่อศาลโดยตรง เพราะเกรงกลัวอิทธิพลดังกล่าวซึ่งอาจเกิดอันตรายต่อชีวิตร่างกายของตนเองหรือบุคคลในครอบครัว

ง. เมื่อรัฐไม่อาจเข้ามาดำเนินคดีได้เพราะผู้เสียหายไม่ร้องทุกข์ ก็ไม่อาจนำผู้กระทำผิดมาลงโทษได้ตามเจตนารมณ์ของกฎหมาย

เมื่อเป็นเช่นนี้ การกำหนดให้ความผิดตามมาตรา 273, 274 และ 275 เป็นความผิดอันยอมความได้ ผู้ที่จะได้รับผลกระทบกระเทือนที่สุดคือประชาชน เพราะเป็นการตัดสิทธิ์ของรัฐในการที่จะนำคดีสู่ศาลได้ทราบโดยที่เจ้าของเครื่องหมายการค้าซึ่งเป็นผู้เสียหายไม่ร้องทุกข์ ผลเสียที่ตามมาคือ

1. ในกรณีที่ผู้เสียหายคือเจ้าของเครื่องหมายการค้าเป็นบุคคลผู้ไม่สุจริต ก็จะฉกฉวยโอกาสนี้เอาความผิดอันยอมความกันได้มาบังคับเรียกร้องผลประโยชน์จากผู้กระทำผิด หากผู้กระทำผิดยินยอมให้ผลประโยชน์ตอบแทนตามที่เรียกร้อง ผู้เสียหายก็ยอมถอนฟ้อง

โดยมีค่านึงถึงว่าประชาชนทั่วไปจะได้รับผลร้ายจากการกระทำนี้หรือไม่ เป็นการใช้เครื่อง
หมายการค้าของตนเป็นเครื่องหมายเมื่อแสวงหาประโยชน์

2. การที่เป็นความผิดอันยอมความกันได้ ทำให้ผู้กระทำผิดกล้าที่จะเสี่ยงกระทำ
ผิด เพราะเห็นว่าแม้จะถูกจับได้แต่ก็มีโอกาสที่คดีจะระงับลงได้หากสามารถทำความตกลงกับ
เจ้าของเครื่องหมายการค้าผู้เสียหายนั้น

3. ในกรณีที่เจ้าของเครื่องหมายการค้าผู้เสียหายไม่ยินยอมถอนคดี ผู้กระทำผิด
ซึ่งโดยมากมักมีกลุ่มอิทธิพลหนุนหลัง หรือเป็นกลุ่มอิทธิพลโดยตรง อาจใช้อำนาจบีบบังคับให้
ผู้เสียหายยอมความในที่สุด

เห็นได้ว่าหากบัญญัติให้มาตรา 273, 274 และ 275 เป็นความผิดอันยอมความกันได้
โดยถือเป็นความผิดต่อส่วนตัว กฎหมายอาญาซึ่งเป็นกฎหมายมหาชนก็จะให้ความคุ้มครอง แต่เฉพาะ
เจ้าของเครื่องหมายการค้าเท่านั้น โดยละทิ้งให้ประชาชนผู้ได้รับผลกระทบจากการกระทำนั้น
ให้ได้รับความเสียหายต่อไปโดยปราศจากทางแก้ไข วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มุ่งค้นหาปัญหาต่าง ๆ
เพื่อเสนอแนวทางให้การบังคับใช้กฎหมายอาญาในส่วนนี้เป็นไปอย่างเคร่งครัดเพื่อคุ้มครอง
ประชาชน โดยเสนอมาตรการปรับปรุงกฎหมายด้านต่าง ๆ เพื่อให้การบังคับใช้เป็นไปอย่าง
รัดกุมและมีประสิทธิภาพ ดังนั้นหากยอมความกันได้ กฎหมายก็จะไม่สามารถใช้บังคับเพื่อปกป้อง
ประโยชน์ของประชาชนทั่วไปได้แต่ประการใด

อนึ่ง วิธีการที่ 2 การปลอมเครื่องหมายการค้าจำพวกเดียวกัน หากเปิดโอกาส
ให้ยอมความกันได้แล้ว ยิ่งส่งผลร้ายแรงเสียหายต่อประชาชนมากขึ้น หากคู่แข่งโดยตรงคือ
เจ้าของเครื่องหมายการค้านั้นยอมความกัน เพราะการปลอมในสิ่งเดียวกันย่อมแนบเนียนน่า
เชื่อถือยิ่งกว่า อันตรายที่มีต่อประชาชนก็มีมากขึ้นอีก

หากจะอ้างเหตุผลว่าเป็นสิทธิโดยตรงของเจ้าของเครื่องหมายการค้าที่จะได้รับความ
คุ้มครอง หากตกลงกันได้ก็น่าจะยอมความกันได้ไม่เกี่ยวกับบุคคลอื่นนั้น ควรเปรียบเทียบกับความ
ผิดฐานปลอมในความผิดลักษณะอื่น ๆ จะเห็นได้ว่าไม่มีความผิดฐานปลอมเรื่องใดเป็นความผิด

อันยอมความกันได้เลย แม้แต่การปลอมเอกสารเพื่อให้ผู้อื่นหลงเชื่ออันน่าจะก่อให้เกิดความเสียหายตามมาตรา 264 ซึ่งเป็นการกระทบกระเทือนต่อเฉพาะตัวบุคคลเท่านั้น มิได้กระทบเกี่ยวข้องกับประชาชนทั่วไป ยังเป็นความผิดอันยอมความกันไม่ได้ การกระทำความผิดปลอม/เลียนเครื่องหมายการค้า ผลเสียหายมิได้ตกกับตัวเจ้าของเครื่องหมายแต่เพียงผู้เดียวเท่านั้น แต่ยังกระทบกระเทือนส่งผลกระทบต่อชีวิต สุขภาพอนามัย และทรัพย์สินของประชาชนผู้บริโภคอีกด้วย จึงสมควรเป็นความผิดอาญาแผ่นดิน

เหตุที่ว่ากระทำความผิดในเรื่องของการปลอม/เลียนเครื่องหมายการค้า ที่จดทะเบียนแล้วนั้น เป็นความผิดที่ยากแก่การพิสูจน์หาพยานหลักฐานหากเจ้าของเครื่องหมายการค้าไม่ให้ความร่วมมือ ตำรวจจะไม่ดำเนินคดีเอง เมื่อรัฐไม่ฟ้องร้องคดีโดยลำพังอยู่แล้ว ก็ควรให้เป็นความยินยอมความได้ วิธีการนี้จะเป็นการตัดสิทธิ์อำนาจหน้าที่ของรัฐจนเกินไป เพราะแม้รัฐมิได้ฟ้องคดีโดยลำพังก็อาจเข้าเป็นโจทก์ร่วมได้ และจะถอนคดียอมความกันภายหลังไม่ได้ ทั้งยังมีความผิดทางอาญามากมายที่ตำรวจไม่มีหลักฐานพยานในการพิสูจน์ หากผู้เสียหายร้องเรียน แต่ก็เป็นความผิดต่อแผ่นดิน เช่น ความผิดฐานฆ่าคนตาย ตั้งตัวอย่างคือ เมื่อตำรวจพบศพ (ถูกฆาตกรรม) ไม่รู้ว่าผู้ตายเป็นใคร ไม่มีญาติพี่น้องของผู้ตายมาร้องทุกข์ ไม่มีพยานหลักฐานใด ๆ จะรู้ได้ทั้งสิ้น แต่ตำรวจก็ต้องใช้ความสามารถ ความชำนาญ และประสบการณ์ที่มีอยู่สืบเสาะหาร่องรอยเพื่อดำเนินจับกุมผู้กระทำความผิดให้ได้ กรณีนี้ก็เช่นเดียวกัน แม้จะพิสูจน์ความผิดหาพยานหลักฐานได้ยาก หากตำรวจมีความตั้งใจในการปฏิบัติหน้าที่จริงจัง มีความรู้ความชำนาญ และประสบการณ์เฉพาะด้านแล้ว ก็จะช่วยให้สืบหาข้อเท็จจริงนำผู้กระทำผิดมาลงโทษได้ เมื่อต้องการพยานก็สามารถขอให้ศาลออกหมายเรียกพยานให้เจ้าของเครื่องหมายการค้ามาให้การได้ ถ้าตัวเจ้าของเครื่องหมายฯ สมยอมกับผู้กระทำผิดอยู่ก่อนแล้วโดยช่วยปกปิดความผิดให้ก็ต้องมีความผิดฐานพยานเท็จ

ดังนั้น แนวทางแก้ปัญหาเรื่องนี้ที่น่าจะให้ผลดีสำหรับทุกฝ่ายคือ รัฐควรจัดตั้งหน่วยงานด้านการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับเครื่องหมายการค้าขึ้นโดยตรง รวบรวมผู้ที่มีความรู้ ความชำนาญ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์เฉพาะ ในด้านนี้จากหน่วยงานต่าง ๆ

มารวมกันในการสืบสวนสอบสวนคดีและปราบปรามการกระทำผิดนอกระบบอย่างจริงจัง (ปัจจุบันกรมตำรวจจัดตั้งหน่วยเฉพาะกิจขึ้นเพื่อปราบปรามอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ และการเงิน แต่มีขอบข่ายอาชญากรรมที่มุ่งปราบปรามกว้างขวางเกินไป)

4.1.6 ด้านกฎหมายวิธีสบัญญัตินั้น เป็นไปตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความ ซึ่งเป็นหลักกฎหมายทั่วไปต่างหาก มิได้รวมบัญญัติไว้โดยเฉพาะในรัฐธรรมนูญ เครื่องหมายการค้า จึงครอบคลุมวิธีการดำเนินคดีเกี่ยวกับเครื่องหมายการค้าไว้ทั้งหมด เรียกได้ว่ามีความสมบูรณ์พอสมควรใกล้เคียงกับกฎหมายของต่างประเทศ โดยทั่วไปประเทศต่าง ๆ จะกำหนดขั้นตอนวิธีพิจารณาความสำหรับคดีเครื่องหมายการค้าทั้งทางแพ่งและทางอาญาไว้ในรัฐธรรมนูญเครื่องหมายการค้าโดยตรง เช่น กฎหมายของสหรัฐอเมริกา และอังกฤษ เป็นต้น ตัวอย่างคือ EXPARTE SEIZURE ของอเมริกา และ ANTON PILLER ORDER ของอังกฤษ คือการยื่นคำร้องฝ่ายเดียวขอให้ศาลสั่งห้ามชั่วคราว จับยึด ตรวจสอบ เอกสาร หลักฐาน วัตถุที่ใช้ในการกระทำผิดเกี่ยวกับการปลอมเครื่องหมายการค้า ซึ่งโจทก์เชื่อแน่ว่าจะมีการโยกย้ายหลบซ่อนทำลายหลักฐานเหล่านี้ เป็นต้น ซึ่งในเรื่องเหล่านี้ตามกฎหมายไทยมีบัญญัติไว้แล้วในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความ

ปัญหาที่เห็นเด่นชัดอันสืบเนื่องมาจากกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาในเรื่องนี้คือ ความผิดในเรื่องเหล่านี้อยู่ในอำนาจศาลแขวง ขั้นตอนต่าง ๆ ก็ง่ายและน้อยกว่าการพิจารณาในศาลอื่น เช่น หากจำเลยรับสารภาพก็ไม่ต้องมีการสอบสวนให้อยู่การส่งฟ้องได้เลย การฟ้อง การให้การ ฯลฯ สามารถกระทำด้วยวาจาได้ แม้แต่คำพิพากษาของศาลก็พิพากษาดด้วยวาจาก็ได้ เมื่อเป็นเช่นนี้จึงทำให้เกิดกรณีว่าจำรับสารภาพ ทำให้ไม่สามารถสืบสาวเรื่องราวมาถึงต้นตอผู้กระทำผิด ซึ่งมักเป็นกลุ่มองค์กรได้ พวกนี้มักมีเงินและอิทธิพลเพราะได้คาตอแทนสูง และเมื่อสารภาพแล้วศาลก็ลดโทษลงกึ่งหนึ่ง ทั้งยังมีกรอลงอาญาสำหรับโทษจำคุกเสมอ

ทางแก้ไขในกรณีที่ไม่มีการปรับปรุงอัตราโทษตามกฎหมายสารบัญญัติคือ อย่าวังการพะวงเดียว เพราะอัตราโทษต่ำจะตกอยู่ในอำนาจศาลแขวง ควรฟ้องเรียงกระทงลงโทษ เช่น ปลอม จำหน่าย หรือการปลอมเอกสาร เพราะเครื่องหมายการค้าก็คือเป็นเอกสารด้วย หรือ

แม้แต่การกระทำฐานอั้งยี่ เป็นต้น เพราะโดยมากเป็นการกระทำเป็นกลุ่มบุคคลไม่ใช่คนเดียว เมื่อฟ้องหลายกระทงก็เกินอำนาจศาลแขวง การสอบสวนสืบสวนก็ละเอียดขึ้น เป็นต้น หนึ่งในด้านวิธีพิจารณาความอาญาในความผิดประเภทนี้แล้ว ปัญหาในการพิจารณาความส่วนใหญ่จึงมิได้มาจากความบกพร่องของตัวบทกฎหมาย แต่เกิดจากการปฏิบัติขององค์กรในกระบวนการยุติธรรมเอง อย่างไรก็ตาม รัฐควรจะได้มีการจัดตั้งหน่วยงานเพื่อรับภาระเฉพาะในด้านนี้ เช่น ของประเทศอังกฤษ มี TRADE STANDARD OFFICERS มีอำนาจตามกฎหมายเข้าตรวจสอบเอกสาร ค้นหาพยานหลักฐาน รวมทั้งกักขัง หน่วงเหนี่ยว บุคคลหรือสิ่งของที่สงสัยว่าเกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดในเรื่องนี้โดยเฉพาะ การตั้งหน่วยงานเฉพาะด้านขึ้นนั้น นอกจากจะเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพ และรวดเร็วกว่าเดิมแล้ว ยังเป็นการช่วยลดภาระเจ้าหน้าที่ตำรวจลงด้วย

4.2 แนวทางแก้ไข้ปัญหาในแง่ตำรวจ

หน่วยงานตำรวจถือเป็นองค์กรสำคัญยิ่งต่อการบังคับใช้กฎหมาย เรียกได้ว่าการบังคับใช้กฎหมายจะมีประสิทธิภาพหรือล้มเหลวส่วนใหญ่ขึ้นอยู่กับตำรวจ เพราะเป็นผู้ทำหน้าที่โดยตรงในการปราบปรามอาชญากรรมในคดีที่เป็นความผิดเกี่ยวกับเครื่องหมายการค้า นับตั้งแต่การสืบสวนหาแหล่งกระทำความผิด และตัวผู้กระทำความผิด เข้าตรวจค้นหาเอกสาร พยานหลักฐาน อุปกรณ์ที่ใช้กระทำความผิดและวัตถุที่กระทำความผิดรวมทั้งยึดของกลางในการกระทำความผิดนั้น จากนั้นก็เข้าจับกุมผู้ต้องสงสัย ดำเนินการสอบสวนหาหลักฐานเพิ่มเติมในการพิสูจน์ความผิดของผู้ต้องสงสัย จนถึงการเขียนสำนวนส่งต่ออัยการเพื่อฟ้อง จึงเห็นได้ว่าหากตำรวจมิได้ปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวแล้วอย่าง เกรงครัตอาชญากรรมเหล่านี้ก็ยังคงขยายตัวต่อไป มีสาเหตุต่าง ๆ ที่ทำให้ตำรวจส่วนใหญ่ไม่เข้มงวดกวดขันต่อการบังคับใช้กฎหมายอาญาในความผิดเกี่ยวกับเครื่องหมายการค้าอยู่หลายประการดังได้กล่าวแล้ว

แนวทางแก้ไข้ปัญหามีดังต่อไปนี้

4.2.1 พัฒนาให้ตำรวจมีความรู้ ความเข้าใจ ในเรื่องของกฎหมายที่เกี่ยวข้อง
กับเครื่องหมายการค้า โดยการให้การศึกษา อบรม จัดสัมมนา ทั้งในด้านทฤษฎีและวิธีการปฏิบัติ
รวมทั้งมุ่ง เน้นหนักเกี่ยวกับทัศนคติของตำรวจที่มีต่ออาชญากรรมประเภทนี้ และผลกระทบ
กระเทือน ระยะยาวต่อเศรษฐกิจของประเทศชาติ ให้ตำรวจได้เข้าใจและเห็นถึงคุณค่าของ
เครื่องหมายการค้า และให้ความสำคัญของการกระทำความผิดเกี่ยวกับเครื่องหมายการค้า
เช่นเดียวกับอาชญากรรมธรรมดาทั่วไป ย้ำให้ตำรวจเห็นว่าผลอันเกิดจากการกระทำความ
ผิดนี้มีโทษอยู่เพียงแต่กลุ่มบุคคลใดบุคคลหนึ่งเท่านั้น แต่จะต่อเนื่องไปถึงประชาชนส่วนรวม
ระดับชาติ เช่น คนไทยคิดลงทุนผลิตสินค้าชนิดหนึ่งขึ้นมา แต่ในที่สุดก็ต้องขาดทุนล้มละลาย
ไปเพราะสู้กับสินค้าที่คิดเครื่องหมายการค้าต่างประเทศ (ปลอม) ที่วางขายตามตลาดไม่ได้
เพราะราคาถูก ฯลฯ ในที่สุดก็ปิดกิจการไป ถ้าตำรวจไม่เข้มงวดในเรื่องนี้ คนไทยนิยมสินค้า
ต่างประเทศอยู่แล้ว เมื่อมีสินค้านำมาวางคิดเครื่องหมายการค้าชั้นนำ ของต่างประเทศเข้า
ทั้งยังขายในราคาไม่แพงด้วย คนไทยก็นิยมไปซื้อโดยเข้าใจว่าเป็นสินค้าต่างประเทศจริง เข้าใจ
ว่าที่ขายถูกอาจเป็นเพราะหนีภาษีเข้ามา สินค้าเหล่านี้จะเข้ามาทำลายทำให้คนไทยที่ลงทุน
ผลิตสินค้าของตนเองต้องขาดทุนย่อยยับ ไม่มีใครกล้าลงทุน หรือแม้แต่ชาวต่างชาติเองก็ไม่
อยากเสี่ยงเข้ามาลงทุนในประเทศ หากความผิดเช่นนี้ยังคงอยู่และขยายตัวกว้างขวางขึ้น
เรื่อย ๆ โดยตำรวจไม่ให้ความสำคัญแล้ว เศรษฐกิจของประเทศก็จะไม่สามารถพัฒนาให้เจริญ
ต่อไปได้ ดังนั้นต้องชี้ให้เห็นว่า การกวาดจับ สืบหาแหล่งกระทำผิด เข้มงวดการบังคับใช้
กฎหมายในเรื่องนี้นั้น มิได้เป็นการกระทำที่ปกป้องประโยชน์แก่ชาวต่างชาติแต่อย่างใด เพราะ
ผลที่เกิดขึ้นจากความผิดนั้นกระทบถึงคนไทยทั้งชาติด้วย

4.2.2 ส่งเสริม บำรุงขวัญ และให้กำลังใจ รวมทั้งยกย่องเกียรติคุณของตำรวจ
ที่ปฏิบัติกรปราบปรามอาชญากรรมเช่นนี้ เช่น การเข้าทะเลาะแหล่งผลิตเครื่องหมายการค้า
ปลอมแหล่งใหญ่ได้สำเร็จ ไร้ที่ขัดแย้งกับการปราบปรามอาชญากรรมอื่น ๆ ด้วย ทั้งนี้เพื่อให้
ตำรวจมีความรับผิดชอบในหน้าที่ของตนด้วยจิตสำนึกอยู่เสมอ อันจะทำให้ตำรวจเกิดความกระตือ
รือร้อนออกสืบสวนสอบสวนคดีเหล่านี้ด้วยตนเอง มิใช่คอยให้เจ้าของเครื่องหมายการค้าไปสืบมา
แต่ฝ่ายเดียว อันจะเป็นการช่วยเสริมสร้างประสิทธิภาพให้ตำรวจด้วย

4.2.3 จัดให้มีการประสานงาน ประชาสัมพันธ์ แลกเปลี่ยนข้อมูล และ
ข่าวสารกันเกี่ยวกับเครื่องหมายการค้าระหว่างองค์กรที่เกี่ยวข้อง เช่น เจ้าหน้าที่เครื่อง
 หมายการค้า ผู้เชี่ยวชาญ เจ้าของเครื่องหมายการค้า นักกฎหมายอื่น ๆ รวมทั้งนักวิชาการ
 และสมาคมเครื่องหมายการค้าด้วย เช่น เจ้าของเครื่องหมายการค้าอาจจะแจ้งให้ตำรวจ
 ได้ทราบถึงข้อสังเกตในเครื่องหมายการค้าจริงกับปลอมว่าต่างกันตรงจุดใด ถ้าตำรวจพบเห็น
 ก็สามารถเข้าจับกุมได้ หรือการที่ตำรวจแจ้งให้เจ้าของเครื่องหมายการค้าทราบถึงการวาง
 จำหน่ายสินค้าที่น่าสงสัยว่าจะใช้เครื่องหมายการค้าปลอม หรือการที่เจ้าหน้าที่เครื่องหมาย
 การค้าแจ้งให้ตำรวจทราบถึงเครื่องหมายการค้า ที่จดทะเบียนแล้วที่แทน ๆ แพร่หลาย เป็นต้น
 เป็นการแลกเปลี่ยนข้อมูล ข่าวสาร และความคิดเห็นกัน ซึ่งจะช่วยให้การบังคับใช้กฎหมายมี
 ประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น รวมทั้งยังก่อให้เกิดความเข้าใจอันดีต่อกันในระหว่างองค์กรที่เกี่ยวข้องด้วย
 ทำให้การดำเนินงานในการบังคับใช้กฎหมายคล่องตัว รวดเร็ว และสะดวกยิ่งขึ้น ควรให้มีการ
 เผยแพร่ความรู้แก่ตำรวจในเรื่องนี้อยู่เสมอ โดยการจัดพิมพ์เอกสารแจกจ่าย

4.2.4 ปรับปรุงแผนการปฏิบัติงานและโครงสร้างภายในให้สอดคล้องกับการปฏิบัติ
หน้าที่ในการปราบปรามการกระทำความผิดในเรื่องนี้ แกะไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ที่มีอยู่อันสืบ
 เนื่องมาจากระบบงานภายในใหม่มีความสะดวก คล่องตัวยิ่งขึ้นกว่าเดิม รวมทั้งการเพิ่มอัตรา
 จำนวนบุคลากร จัดหาเครื่องมือ เครื่องใช้ อุปกรณ์ในการปฏิบัติงาน รวมทั้งการเอาวิทยาการ
 เทคโนโลยีสมัยใหม่เข้ามาใช้ เช่น คอมพิวเตอร์ ซึ่งให้ประโยชน์ในการเก็บและรวบรวม
 บันทึกข้อมูล ประวัติอาชญากรที่สำคัญต่าง ๆ ซึ่งมักมีส่วนพัวพันกับการกระทำความผิดในเรื่องนี้
 อยู่เสมอ

4.2.5 เสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างตำรวจกับประชาชน ตำรวจจะสามารถ
 บังคับใช้กฎหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพหากได้รับความร่วมมือจากประชาชนทั่วไป จึงเป็นสิ่งสำคัญ
 ในอันที่ตำรวจสร้างศรัทธาให้เกิดแก่ประชาชน โดยการตั้งมั่นอยู่ในความยุติธรรมคอยช่วยเหลือ
 อำนวยความสะดวกต่าง ๆ ให้แก่ประชาชน ตำรวจต้องสร้างภาพพจน์ (POLICE'S IMAGE)
 ที่ดีงามต่อประชาชน

4.2.6 ปรับเงินเดือนและสวัสดิการให้แก่ตำรวจ เพื่อให้ได้สัดส่วนใกล้เคียงกับข้าราชการอื่น จะช่วยลดปัญหาการจลาจลหรือบึงทลวงของตำรวจลงไปได้ไม่มากนักน้อย และยังเป็น การช่วยเหนี่ยวรั้งมิให้ตำรวจตกอยู่ในอำนาจของกลุ่มอิทธิพลต่าง ๆ โดยอาศัยเงินเป็นปัจจัยล่อได้โดยง่าย

4.2.7 ตั้งหน่วยเฉพาะกิจป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมประเภทนี้ขึ้น อย่างเป็นทางการ และตำรวจที่สังกัดหน่วยงานนี้ควรจะต้องเลือกสรรตำรวจที่มีความรู้ ความชำนาญเฉพาะด้านในระดับมีอาชีพด้วย เพราะอาชญากรรมประเภทนี้เป็นความผิดที่ไม่เห็นเด่นชัดในตัวมีความสลับซับซ้อน ฯลฯ มากมาย ต้องอาศัยมีระดับอาชีพ คือมีความชำนาญทั้งด้านความรู้และประสบการณ์จริง ๆ เข้าดำเนินการ

เมื่อวันที่ 2 เมษายน 2530 ได้มีคำสั่งที่ 305/2530 จัดตั้งหน่วยงานเฉพาะกิจป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมทางเศรษฐกิจและการเงินขึ้น แสดงถึงนโยบายแน่ชัดในการที่จะปรับปรุงการปฏิบัติงานด้านนี้ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น โดยพิจารณาคัดเลือกเจ้าหน้าที่ตำรวจจากหน่วยงานที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับเรื่องนี้อยู่แล้วมารวมปฏิบัติงาน อันได้แก่ กองปราบปรามและกองทะเบียนคนต่างด้าวและภาษีอากร รวมทั้งผู้ที่มีความรู้ ความชำนาญ และประสบการณ์จากหน่วยอื่นมาสมทบด้วย เพื่อสามารถรองรับภาระกิจในตำแหน่งนี้ได้ ทั้งนี้ประกอบด้วย 3 ส่วนคือ

1. คณะกรรมการกำหนดนโยบายป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมทางเศรษฐกิจและการเงิน

2. ศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมทางเศรษฐกิจและการเงิน

3. ชุดปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมทางเศรษฐกิจและการเงิน

หน้าที่รับผิดชอบในการป้องกันและปราบปรามความผิดใน 2 ลักษณะ คือ

ก) ความผิดเกี่ยวกับการค้าและการพาณิชย์ โดยเฉพาะการฉ้อโกงและฉ้อฉล ในการซื้อขายสินค้าจำนวนมาก การล้มละลายโดยฉ้อฉล การให้หรือโอนยักย้ายถ่ายเททรัพย์สินของนิติบุคคลในทางการค้าโดยมิชอบ การปลอมแปลงใบสั่งสินค้า หรือสัญญาทางการค้า การจัดตั้งนิติบุคคลโดยไม่ชอบ การโกงโดยใช้เทคโนโลยีใหม่ เช่น การใช้เครื่อง

คอมพิวเตอร์ หรือเทคโนโลยีปลอม การปลอมดวงตราไปรษณียากร และอากรแสตมป์ การฉ้อโกงทางการค้าโดยใช้อุบาย การฉ้อโกงบริษัทประกันภัย การฉ้อโกงและปลอมแปลงบัตรโดยสารยานพาหนะในการเดินทาง หรือเอกสารเดินทาง การเปิดเผยความลับทางการค้า และทรัพย์สินทางปัญญา การละเมิดลิขสิทธิ์ทางวรรณกรรมและศิลปกรรม ความคิดเกี่ยวกับสิทธิบัตรและเครื่องหมายการค้า รวมทั้งคดีความคิดเกี่ยวกับการค้าและการพาณิชย์ ดังกล่าวข้างต้นซึ่งเป็นความผิดระหว่างประเทศด้วย

ข) ความคิดเกี่ยวกับการเงินและการธนาคาร

เห็นได้ว่าการตั้งหน่วยงานเฉพาะกิจขึ้นนี้ จะเป็นการช่วยแก้ปัญหาได้มากในเรื่องของการบังคับใช้ตอกกฎหมายในความคิดอาญาเกี่ยวกับเครื่องหมายการค้าในแง่ของความรู้ขาดความชำนาญ ขาดความชำนาญทางเทคนิค ของตำรวจได้เป็นอย่างดี

แต่อย่างไรก็ดี ยังเป็นหน่วยงานที่มีภาระรับผิดชอบกว้างขวางมาก เพราะอาชญากรรมทางเศรษฐกิจและการเงินมีหลายประเภท หลายรูปแบบ จึงเป็นการรวบรวมอาชญากรรมเหล่านี้มาไว้ด้วยกัน เมื่อเปรียบเทียบกันแล้วจึงเห็นความคิดเรื่อง เครื่องหมายการค้ามีความสำคัญน่าสนใจอยู่ในระดับท้าย ๆ จึงน่าจะแยกเป็นหน่วยเฉพาะกิจในด้านความคิดเกี่ยวกับเครื่องหมายการค้า ลิขสิทธิ์ สิทธิบัตร โดยตรงเพียงอย่างเดียว

4.2.8 วางมาตรการในการควบคุมและตรวจสอบการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจ และให้มีการดำเนินการอย่างรวดเร็วและเฉียบขาดกับเจ้าหน้าที่ตำรวจที่บกพร่องหรือทุจริต และในขณะเดียวกันก็จัดมาตรการเป็นหลักประกันความมั่นคงในการปฏิบัติงานสำหรับผู้สุจริตด้วย

4.3 แนวทางแก้ไขปัญหามุ่งเน้นของประชาชน

ประชาชนเป็นส่วนสำคัญในการจะทำให้กฎหมายนั้นบรรลุผลแห่งการบังคับใช้หรือไม่ จึงควรแก้ไขโดยการ

1. ให้ความรู้ การศึกษา อบรมเกี่ยวกับเครื่องหมายการค้า ทั้งในแง่ตัวบทกฎหมาย ความสำคัญ และคุณค่า ให้ประชาชนเกิดความเข้าใจ อาจจะกระทำในรูปของการจัดสัมมนาก็ได้
2. เผยแพร่ประชาสัมพันธ์ ให้ประชาชนได้ตระหนักถึงความเสียหายอันเกิดจากการกระทำผิดนี้ในด้านเศรษฐกิจการลงทุนของชาติ อาจกระทำโดยผ่านสื่อมวลชนต่าง ๆ หรือแจกเอกสารสิ่งตีพิมพ์เพื่อเผยแพร่ความรู้ เป็นต้น

3. เสริมสร้างทัศนคติที่ดีต่อการเคารพกฎหมายบ้านเมือง ปลุกฝังความรู้สึกสำนึกถึงหน้าที่ของพลเมืองที่ค่อนฟิ่ง เคารพและปฏิบัติตามกฎหมาย

4. ให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมรับรู้ในการออกกฎหมายนี้ และยอมรับถึงความจำเป็นในการออกกฎหมายและคุณประโยชน์ที่จะได้รับในภายภาคหน้า

5. เสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างตำรวจกับประชาชน เพราะประชาชนจะเป็นตัวช่วยสนับสนุนการบังคับใช้กฎหมายของตำรวจในเรื่องนี้ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

6. โฆษณาอาศัยสื่อมวลชนทั้งทางโทรทัศน์และหนังสือพิมพ์ วิทยุ กระตุ้นให้ผู้บริหารธุรกิจที่ผลิตเลือกสรรในการซื้อสินค้า เพื่อมิให้หลงซื้อสินค้าที่มีเครื่องหมายการค้าปลอม หรือเลียนแบบผู้อื่น

4.4 แนวทางแก้ปัญหาในแง่ขององค์กรและเจ้าหน้าที่อื่น ๆ ของรัฐที่เกี่ยวข้อง

เช่น ศาล อัยการ หนายความ นักกฎหมาย เป็นต้น โดย

1. จัดอบรมสัมมนา เผยแพร่ความรู้ ความเข้าใจ ในเรื่องกฎหมายเครื่องหมายการค้า จัดทำเอกสารสิ่งตีพิมพ์เผยแพร่อย่างเพียงพอ

2. จัดให้มีการประชุม แลกเปลี่ยน ความคิดเห็น ประสานงานกันระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง แลกเปลี่ยนข่าวสารข้อมูลซึ่งกันและกัน

3. เผยแพร่ประชาสัมพันธ์ให้ตระหนักถึงคุณค่าของ เครื่องหมายการค้าและประโยชน์ของการบังคับใช้กฎหมายในเรื่องนี้ สร้างทัศนคติที่ดีต่อกฎหมายดังกล่าว โดยผ่านทางสื่อมวลชนต่าง ๆ

4. ให้การศึกษาโดยบรรจุเข้าเป็นหลักสูตรในการศึกษาระดับอุดมศึกษา เพราะมีนักกฎหมายไม่น้อยจบออกมาทำงานโดยมิได้ศึกษามาก่อนในเรื่องกฎหมายนี้

4.5 แนวทางแก้ไขปัญหาการบังคับใช้กฎหมายในเรื่องนี้ในแง่ของเจ้าของเครื่องหมายการค้าเอง

1. ควบคุมการใช้เครื่องหมายการค้าให้ถูกต้อง ห้ามมาตรการป้องกันมิให้เครื่องหมายการค้าต้องกลายเป็นคำสามัญทางการค้าจนหมดสภาพของเครื่องหมายการค้าขึ้นไป ต้องใช้ด้วยความระมัดระวัง มิฉะนั้นหากกลายเป็นชื่อสามัญไป เมื่อมีผู้อื่นนำไปใช้ก็จะเกิดปัญหาการกระทำผิดทางอาญาเกิดขึ้น อย่างไรก็ตามตราใบที่ยังไม่ถูกเพิกถอนทะเบียนตามมาตรา 41 (2) แห่งพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า ผู้ใดจะเอาไปใช้หรือปลอมหรือเลียนไม่ได้ ปัญหาต่อมาคือใครเป็นผู้ร้องขอให้ศาลสั่งเพิกถอน ปัจจุบันนี้ก็ยังมิใช่เครื่องหมายการค้าอยู่หลายอย่างที่กลายเป็นคำสามัญไปแล้ว แต่นายทะเบียนยังมีได้ทำการเพิกถอนชื่อ เช่น ผู้เขียนเห็นว่าเครื่องหมายการค้า แพ็บ เป็นคำสามัญ สำหรับเรียกขานสินค้าจำพวกผงซักฟอกไปแล้ว (ประชาชนทั่วไปจะเรียกคำว่า แพ็บ แทนคำว่าผงซักฟอกเสมอ แม้บางบ้านจะใช้ผงซักฟอกยี่ห้ออื่น เช่น เป้าบุญจีน แต่เมื่อผงซักฟอกหมด ก็จะพูดว่า แพ็บหมดแล้ว) กรณีเช่นนี้ประชาชนทั่วไปแจ้งต่อนายทะเบียนก็ได้ หรือผู้มีส่วนได้เสียร้องขอต่อศาลก็ได้

2. หมั่นตรวจตลาด มีเจ้าของเครื่องหมายการค้าจำนวนมากที่ไม่เอาใจใส่สอดส่องสินค้าในท้องตลาดว่าสินค้าที่มีอยู่ในท้องตลาดนั้นเป็นสินค้าแท้จริงของตนหรือไม่ กว่าจะรู้เวลาก็กว่งผ่านไปนานแล้ว หากผู้ผลิตหมั่นกำชับพนักงานขายหรือพนักงานการตลาดของตนให้สอดส่องดูแลให้เข้มงวดกวัดขั่น ออกตรวจตราอย่างจริงจัง ก็จะสามารถระแคะระคายถึงการปลอมแปลงได้โดยง่าย สามารถจะดำเนินขั้นตอนอื่น ๆ ต่อไปเพื่อขจัดปัญหาแต่ต้นมือได้¹

3. สืบหาแหล่งปลอมแปลง เมื่อทราบว่าสินค้าปลอมปะปนอยู่แล้วก็ควรสืบหาแหล่งปลอมแปลงต่อไป เพื่อไต่พบแหล่งต้นตอการผลิตสินค้าปลอมแปลงนั้น แต่มักต้องใช้ค่าใช้จ่ายสูง ซึ่งผู้ผลิตอาจมีปัญหากับค่าใช้จ่าย มักรู้รอดด้วยเห็นว่าการปลอมแปลงยังไม่

¹ สุชาติ ธรรมมาพิทักษ์กุล, แนวพิจารณาเกี่ยวกับความคุ้มครองสิทธิในเครื่องหมายการค้าและการแก้ปัญหาการปลอมแปลง, หน้า 226.

แพร่หลายหรือยังกระทบยอดขายของคุณไม่มากนัก แต่เมื่อรอนผู้คนนิยมซื้อสินค้าปลอมมากกว่าสินค้าจริงแล้วเพราะราคาต่างกัน เป็นต้น การดำเนินการป้องกันปราบปรามให้ได้ผลอย่างจริงจังก็ยากขึ้นเป็นเงาตามตัว ²

4. การปฏิบัติให้ทราบถึงต้นตอแหล่งผลิตไม่ใช่เรื่องง่าย ³ เพราะร้านค้าที่ขายสินค้าปลอม ย่อมได้รับประโยชน์จากการขายสินค้านั้นอยู่แล้ว หากบอกให้ทราบถึงต้นตอ ก็จะเสียประโยชน์ แม้จะมีการชู้จะดำเนินคดีร้านค้าก็ยังไม่ยอมเปิดเผยแหล่งผลิต เพียงเลิกขายปลอมไปชั่วคราว เพื่อรอผลดำเนินการของบริษัทเจ้าของเครื่องหมายการค้านั้นต่อไปว่าจะเอาจริงหรือได้ผลอย่างไร แม้บางครั้งผู้ผลิตใช้วิธีประกาศในหนังสือพิมพ์ให้เลิกปลอมแปลงแล้วก็ตาม จึงมักจับได้เพียงร้านค้าย่อย สมควรที่จะลงทุนจ้างนักสืบ หรือติดสินบนนำจับเจ้าหน้าที่ตำรวจด้วย เป็นการรักษาทรัพย์สินของคุณ เช่นเดียวกับที่เจ้าของห้างสรรพสินค้าจ้างยามมาดูแลรักษาความปลอดภัยนั่นเอง

5. เมื่อค้นพบหรือทราบควรตัดสินใจดำเนินคดี ทั้งทางแพ่งและทางอาญา นอกจากจะส่งผลในการปราบปรามข่มขู่ผู้กระทำผิด ศาลสั่งริบสินค้าที่ผิดกฎหมายตลอดจนเครื่องมือเครื่องใช้ในการผลิตด้วยแล้ว ยังได้รับการชดเชยค่าเสียหายอีกด้วย ⁴

6. ประกาศโฆษณาผลแห่งคดี ภายหลังชนะแล้ว อันจะให้ประโยชน์ในแง่ตักเตือนข่มขู่ และเป็นตัวอย่างมิให้ผู้อื่นกระทำความผิดเช่นนั้นต่อไป ทั้งยังเป็นการสร้างภาพพจน์ของคุณเองต่อท้องตลาดว่าเป็นผู้เอาจริงหรือป้องกันการปลอมแปลงโดยทางอ้อมอย่างหนึ่ง ⁵

² เรื่องเดียวกัน, หน้า 227.

³ เรื่องเดียวกัน.

⁴ เรื่องเดียวกัน.

⁵ เรื่องเดียวกัน, หน้า 228.

7. คุณภาพและพัฒนาตัวสินค้าและเครื่องหมายการค้าให้ลอมแปลงได้มากยิ่งขึ้น
 โดยเพิ่มเติมกระบวนการในการผลิตให้มากขึ้นและยุ่งยากกว่าเดิม มีระบบตรวจสอบคุณภาพสินค้า
 ที่เข้มงวดมากขึ้น ตลอดจนมีการประชาสัมพันธ์ให้ผู้บริโภคตระหนักในความสัมพันธ์ของคุณภาพ
 สินค้า ทั้งในแง่เศรษฐศาสตร์ และความปลอดภัยต่อชีวิตของผู้บริโภคเอง⁶ ปัจจุบัน เนื่องด้วย
 เทคโนโลยีเจริญรุดหน้า การปลอมเครื่องหมายการค้าทำได้ง่ายและแนบเนียนยิ่งขึ้นกว่าเดิม
 ไม่ว่าจะเป็นเงของการพิมพ์ แกะบล็อก หล่อเพลท ก็ตาม เครื่องหมายการค้าของเจ้าของ
 เครื่องหมายฯ จึงควรออกแบบให้ยากต่อการปลอมแปลง หรือมีข้อสังเกตพิเศษที่ผู้ปลอมไม่อาจ
 รู้ได้ เมื่อมีการพิสูจน์ในคดีว่าสินค้านั้นใช้เครื่องหมายการค้าปลอมหรือไม่ เจ้าของเครื่อง
 หมายการค้าจะได้อะไรบ้างได้ทันที นอกจากนี้ในการผลิตเครื่องหมายการค้าออกมาในแต่ละครั้ง
 ต้องได้มาตรฐานเหมือนกันเสมอ มิฉะนั้นยากจะพิสูจน์ได้ว่าปลอมหรือไม่ เช่น สลากที่ 1
 สีสดกว่า สลากที่ 2 หากเครื่องหมายของเจ้าของเครื่องหมายการค้าจริง มีมาตรฐานเดียวกัน
 เสมอมาก็ระบุได้ทันที แต่ถ้าวางมาตรฐาน บางรุ่นพิมพ์สีสด บางรุ่นสีซีด ก็ยากจะบ่งชี้ได้
 นอกจากนี้ยังมีกรณีที่ผู้ปลอมเครื่องหมายการค้าสั่งทำเครื่องหมายการค้าจากแหล่งเดียวกันกับที่
 เจ้าของเครื่องหมายสั่ง โรงพิมพ์ที่รับจ้างพิมพ์ก็ไม่มีหน้าที่จะตรวจสอบก่อนว่า ผู้ว่าจ้างมีหลัก
 ฐานยืนยันหรือไม่ว่าเป็นเจ้าของจริง เมื่อมาจ้างพิมพ์ก็พิมพ์ให้ผลก็คือ จำแนกไม่ออกว่า
 เครื่องหมายฯ ใดจริง เครื่องหมายใดปลอม จึงต้องหันมาพิสูจน์ที่ตัวสินค้าต่อไปในด้าน
 คุณภาพ ฯลฯ ซึ่งต้องอาศัยกระบวนการยุ่งยากลำบากซับซ้อนมาก

8. นายทุนผู้ผลิตซึ่งเป็นเจ้าของเครื่องหมายการค้าโดยเฉพาะที่เป็นชาวต่างชาติ
ควรคิดมาลงทุนสร้างโรงงานในเมืองไทยบ้าง ในลักษณะ Joint - Venture การที่
 คนไทยได้เข้าไปทำงานด้วยนั้นเท่ากับช่วยเป็นหูเป็นตาไปในตัว เพราะเกิดความรู้สึกว่า
 หากบริษัทถูกปลอมเครื่องหมายการค้า ต้องขาดทุน พวกตนก็เดือดร้อนด้วย ต่างกับการที่ไม่มี
 บริษัทมาเปิด แม้มีสินค้าปลอมเครื่องหมายการค้าแพร่หลาย แม้จะรู้ดีถึงแหล่งปลอม ประชาชน
 ก็ไม่สนใจ ด้วยคิดว่าเรื่องอะไรจะไปช่วยรักษาผลประโยชน์ให้ต่างชาติ

⁶ เรื่องเดียวกัน.

9. การเลียนเครื่องหมายการค้าให้ประชาชนหลงเชื่อ นั้น ในบางครั้ง ตัวเครื่องหมายเองมิได้มีความเหมือนกันแต่อย่างใด แต่เมื่อนำมาทำเป็นสลากปิคสินค้าแล้ว ได้มีการมาจัดวางรูปแบบและสีสรรให้คล้ายกันไปได้ เช่น ลูกอม HALLS กับลูกอม SAINT เป็นต้น เจ้าของเครื่องหมายการค้าควรจดทะเบียนให้กฎหมายคุ้มครองตัวสลากด้วยทั้งหมด มิใช่จดแต่ตัวเครื่องหมายการค้าเท่านั้น

10. จัดตั้งกองทุนรวมร่วมกันในหมู่เจ้าของเครื่องหมายการค้าด้วยกันเอง เพื่อนำมาเป็นค่าใช้จ่ายในการสืบหาแหล่งปลอมเครื่องหมายการค้า ทำสัญญากันในกลุ่มผู้ผลิตรายจะไม่ละเมิดเครื่องหมายการค้ากันเอง บางครั้ง แหล่งปลอมเครื่องหมายก็มีได้ปลอมเพียงเครื่องหมายเดียว บางครั้งพบปลอมหลายยี่ห้อ เช่น ปลอมทั้งคาร์เทีย กุชชี จาซอบ จิวองชี ซาลูจอง สำหรับสินค้าประเภทเครื่องหนัง อยู่ในแหล่งเดียวกัน การรวมกลุ่มตั้งกองทุนเช่นนี้ จึงช่วยประหยัดกว่าการที่แต่ละรายจะออกสืบหากันเองซึ่งสิ้นเปลืองค่าใช้จ่ายและกำลังคนอย่างมาก

11. หาแนวร่วมในการต่อต้านการปลอมแปลง⁷ โดยการร่วมมือช่วยเหลือกันและกันทั้งในด้านปฏิบัติการและในด้านโฆษณาชวนเชื่อประชาสัมพันธ์ รวมทั้งผลักดันให้มีการปรับปรุงกฎหมายหรือมาตรการการลงโทษเกี่ยวกับการปลอมแปลง ให้เป็นไปอย่างทันสมัยและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ประเทศไทยเรานั้นยังไม่มีกรรวมตัวอย่างเด่นชัดเพื่อต่อต้านการปลอมแปลงดังกล่าว แต่ในต่างประเทศได้มีการจัดตั้งสมาคมต่อต้านการปลอมแปลงสินค้าระหว่างประเทศเรียกว่า INTERNATIONAL ANTICOUNTERFEITING COALITION หรือ IACC ก่อตั้งขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2521 มีสมาชิกอยู่ประมาณ 230 แห่ง กระจายอยู่ตามประเทศต่าง ๆ กว่า 30 ประเทศ สมาคมนี้นิยามาผลักกันให้ผู้บริหาร โภคตลอดจนเจ้าหน้าที่และหน่วยงานของรัฐบาลและเอกชน ตระหนักเกี่ยวกับส่วนได้เสียในความปลอดภัยของการบริโภค และผลทางเศรษฐกิจอันเกิดจากการปลอมแปลงเครื่องหมายการค้า โดยมีการแลกเปลี่ยนข้อมูลและข่าวสารเกี่ยวกับการปลอมแปลงและมาตรการการดำเนินการของหมู่สมาชิก ด้วยการจัด

⁷ เรื่องเดียวกัน, หน้า 229.

ประชุมเพื่อพบปะกันปีละ 2 ครั้ง มีการอภิปรายถึงปัญหาและการแก้ไขปัญหาดังกล่าว
 เกี่ยวกับทฤษฎีกฎหมายของประเทศต่าง ๆ วิธีการสอดส่องและสืบหาแหล่งปลอมแปลง
 การดำเนินคดีและผลการดำเนินคดี รวมตลอดจนวิทยาการที่อาจนำมาใช้เพื่อป้องกันและ
 ควบคุมการปลอมแปลงในรูปแบบต่าง ๆ เป้าหมายสำคัญประการหนึ่งที่สมาคมนี้กำลังเร่ง
 ดำเนินการคือ การผลักดันให้ทาง GATT⁸ ยอมรับหลักการใหม่ประมวลกฎหมายว่าด้วย
 การต่อต้านการปลอมแปลงระหว่างประเทศขึ้น เพราะ GATT คงจะผลักดันให้บรรดา
 ประเทศที่ปฏิบัติตามด้วยการเพิ่มเติมหรือบัญญัติกฎหมายให้สอดคล้องกัน นอกจาก IACC
 ที่ว่าแล้ว ก็ยังมี ACG⁹ (The Anti - Counterfeiting Group) ในอังกฤษประกอบด้วย
 หน่วยงานกว่า 50 บริษัท ทั้งในด้านผู้ผลิตยา เครื่องสำอาง เครื่องดื่ม เสื้อผ้า ปากกา
 นาฬิกา ฯลฯ จะมาประชุมหารือกัน แลกเปลี่ยนประสบการณ์ และหาแนวทางแก้ปัญหาค
 ปลอมแปลงร่วมกัน นอกจากนี้ก็ยังมี Carratu International¹⁰ เป็นหน่วยงานที่มี
 ชื่อเสียงในด้านความชำนาญสาขางานต่อต้านการปลอมแปลง มีชมชางานไปทั่วโลก ประกอบ
 ด้วยลูกค้าทั้งภาครัฐบาลและเอกชน ธนาคาร บริษัทประกันภัย ฯลฯ จะเป็นองค์การที่ให้
 คำปรึกษาในความคิดเกี่ยวกับทรัพย์สินทางปัญญาทุกรูปแบบ

รวมความแล้ว วิธีการต่าง ๆ ที่เสนอมานี้ จะช่วยขจัดปัญหาการกระทำความผิด
 ทางอาญาเกี่ยวกับเครื่องหมายการค้าลงได้ ซึ่งจะให้ผลต่อเนื่องมาทำให้สามารถลดปัญหาการ
 บังคับใช้กฎหมายในเรื่องนี้น้อยลงได้

⁸ ข้อตกลงทั่วไปว่าด้วยภาษีศุลกากรและการค้า (General Agreement on
 Tariff and Trade) เรียกทั่วไปว่า แกดต์ มีสมาชิก 92 ประเทศ มุ่งส่งเสริมการค้า
 ระหว่างประเทศอันนำมาสู่ความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจในสวนรวม

⁹ Roland Rowell, Counterfeiting and Forgery A Practical
 Guide to Law, (London : Butterworths, 1986), p. 160.

¹⁰ เรื่องเดียวกัน, หน้า 169.

4.6 แนวทางแก้ไขปัญหาคานการรวมมือระหว่างประเทศ

ปัญหาการปลอมแปลงปัจจุบันกลายเป็นปัญหาระหว่างประเทศไปแล้ว จำเป็นที่รัฐบาลต้องให้ความร่วมมือกับประเทศอื่น ๆ ในการปราบปราม ตลอดจนสร้างระบบป้องกันและควบคุมอย่างจริงจังที่มีประสิทธิภาพ ประเทศในกลุ่ม GATT ได้มีการเสนอให้จัดทำประมวลกฎหมายว่าด้วยการต่อต้านการปลอมแปลงขึ้นตั้งแต่ปี 2522 และร่างเสร็จปี 2526 มีสาระสำคัญคือ

ก. บทบัญญัติให้เจ้าของเครื่องหมายการค้าได้รับมาตรการคุ้มครองสิทธิเพิ่มขึ้น โดยเพิ่มอำนาจให้ฝ่ายตุลาการมีอำนาจตรวจสอบ กักและยึดสินค้าปลอมที่นำเข้ามาได้

ข. จำหน่ายหรือทำลายสินค้าปลอมแปลงได้

ค. มีคณะกรรมการรักษาการตามประมวลดังกล่าว โดยมีอำนาจหน้าที่แก้ไขเปลี่ยนแปลงประมวลกฎหมาย จัดให้ประเทศภาคีสถนามให้สัตยาบัน ตลอดจนให้คำแนะนำปรึกษาแก่ประเทศภาคีในการตีความหรือแก้ปัญหการปฏิบัติตามประมวลดังกล่าว และยังคงให้อำนาจแต่ละประเทศภาคีดำเนินการเองได้โดยอิสระในมาตรการต่าง ๆ ที่เห็นว่าเหมาะสมกับสถานการณ์ภายในประเทศของตน

สิ่งเหล่านี้จะช่วยลดปัญหาการบังคับใช้กฎหมายในการกระทำความผิดเหล่านี้ลงได้ ¹¹

4.7 แนวทางแก้ไขปัญหการบังคับใช้กฎหมายนี้ในส่วนของการบริหารงานทะเบียนเครื่องหมายการค้า

1. จัดโครงการฝึกอบรมเจ้าหน้าที่เกี่ยวกับกฎหมายเครื่องหมายการค้าและทรัพย์สินทางปัญญาอย่างอื่น การตรวจสอบเครื่องหมายการค้า และการพิจารณาคำคัดค้านและอุทธรณ์ค้านเครื่องหมายการค้า โดยจัดในรูปของการฝึกอบรมหรือสัมมนา เป็นต้น

¹¹ สุชาติ ธรรมมาพิทักษ์กุล, แนวพิจารณาเกี่ยวกับความคุ้มครองสิทธิในเครื่องหมายการค้าและการแก้ปัญหการปลอมแปลง, หน้า 231.

การจัดโครงการฝึกอบรมดังกล่าว กรมทะเบียนการค้าอาจจัดเอง หรือขอความร่วมมือจากประเทศอื่นหรือองค์การทรัพย์สินทางปัญญาแห่งโลก ให้จัดทุนฝึกอบรมในต่างประเทศ ให้ หรือจัดหาผู้เชี่ยวชาญให้

2. แก้ไขปรับปรุงระบบการบริหารงานบุคคลเพื่อไม่ให้เจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ความชำนาญเป็นพิเศษต้องเปลี่ยนหน้าที่หรือสายงาน เช่น กำหนดตำแหน่งผู้เชี่ยวชาญการตรวจสอบเครื่องหมายการค้า เป็นต้น
3. ปรับปรุงโครงสร้างของกองสิทธิบัตรและเครื่องหมายการค้าให้เหมาะสม อาทิ ใ้หน่วยที่หน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวข้องกันอยู่ในฝ่ายเดียวกัน โดยคำนึงถึงการไหลเวียนของงาน (flow of works) ประกอบด้วย
4. แก้ไขปรับปรุงแบบฟอร์มต่าง ๆ ให้สมบูรณ์ ชัดแจ้ง และรัดกุม และไม่ให้มีจำนวนมากจนเกินไป
5. จัดทำคู่มือปฏิบัติงานสำหรับเจ้าหน้าที่ด้านเครื่องหมายการค้า
6. นำอุปกรณ์และเครื่องมือสมัยใหม่ เช่น คอมพิวเตอร์ ไมโครฟิล์ม และไมโครฟิช เป็นต้น มาใช้ในการปฏิบัติงาน โดยเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการใช้ความละเอียดรอบคอบและจำเป็นต้องใช้ข้อมูลที่สมบูรณ์ครบถ้วน เช่น การตรวจสอบสารบบเครื่องหมายการค้า เป็นต้น
7. จัดให้มีการประชุมปรึกษาหารือกันระหว่างเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาความเหมือนคล้ายของเครื่องหมาย อย่างน้อยเดือนละ 2 ครั้ง เพื่อวางแผนการพิจารณาให้เป็นไปอย่างมีเอกภาพ อันจะก่อให้เกิดความยุติธรรมและเสมอภาค ปัญหาการกระทำผิดก็จะลดน้อยลง ถึงแม้ว่างานบริหารส่วนนี้จะมีได้เป็นหน่วยงานที่จัดอยู่ในกระบวนการยุติธรรมทางอาญาก็ตาม แต่ก็เรียกได้ว่าเป็นด่านแรกในการกลั่นกรองให้ปัญหาการกระทำผิดทางอาญาเกี่ยวกับเครื่องหมายการค้าลดน้อยลงได้

8. เสนอแนะและประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการดำเนินการจดทะเบียนเครื่องหมายการค้า ความรู้ความเข้าใจในขั้นตอนและระเบียบวิธีปฏิบัติในการดำเนินงานจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าของผู้มาติดต่อขอจดทะเบียน นับเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้การดำเนินงานในการพิจารณาอนุมัติเครื่องหมายการค้าแต่ละอันที่ขึ้นขอจดทะเบียนเป็นไปได้อย่างรวดเร็ว และลดปัญหาอุปสรรคต่าง ๆ อันอาจจะเกิดขึ้นในระหว่างการดำเนินการพิจารณาอนุมัติ ทำให้เจ้าของเครื่องหมายทั้งหลายสนใจกระตือรือร้นนำเครื่องหมายการค้าของตนมาจดทะเบียนเพิ่มมากขึ้น จึงสมควรที่จะจัดให้มีการแนะนำให้แก่ผู้มาติดต่อได้ทราบถึงรายละเอียดของแต่ละขั้นตอน รวมถึงการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจดังกล่าวให้แก่ผู้ต้องติดต่อใช้บริการประจำ เช่น สำนักงาน ตัวแทน และผู้มาติดต่อโดยทั่วไป และหากมีการเปลี่ยนแปลงหรือปรับปรุงขั้นตอนการปฏิบัติหรือระเบียบกฎเกณฑ์ที่ใช้ในการดำเนินการจดทะเบียน ตลอดจนขั้นตอนการบริหารภายในบางส่วนของทางสิทธิบัตรและเครื่องหมายการค้า ก็น่าที่จะได้มีการประชาสัมพันธ์หรือแจ้งให้ประชาชนที่มาติดต่อได้ทราบ โดยการจัดตั้งหน่วยบริการแนะนำขึ้น พร้อมทั้งนำเอกสารสิ่งตีพิมพ์เป็นคู่มือในการจดทะเบียนเครื่องหมายการค้า ออกเผยแพร่

4.8 แนวทางแก้ไขปัญหานโยบายในการบังคับใช้กฎหมายในการกระทำความผิดอาญาเกี่ยวกับเครื่องหมายการค้า

นโยบายรัฐบาล สิ่งสำคัญประการแรกในการที่จะปรับปรุงแก้ไขปัญหาการบังคับใช้กฎหมายในความผิดทางอาญาเกี่ยวกับเครื่องหมายการค้าให้บรรลุผลตามเจตนารมณ์ของกฎหมาย เพื่อให้การคุ้มครองอุตสาหกรรมและพาณิชย์ และยังความสุจริตในพฤติกรรมให้เพิ่มขึ้น โดยการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมทางด้านนี้ให้ลดน้อยลง คือ นโยบายรัฐบาล รัฐบาลควรจะมีนโยบายเด่นชัดในการบังคับใช้กฎหมายอย่างมีประสิทธิภาพ ประกาศให้รับรู้โดยทั่วกัน ถึงนโยบายเช่นนี้ ทั้งนี้เพื่อให้หน่วยงานต่าง ๆ ของรัฐได้สนองตอบนโยบายโดยวางแผนงานโครงการต่าง ๆ ออกมารองรับ และยังสามารถขยายไปถึงโครงการของเอกชนด้วย เช่น

นโยบายการปราบปรามยาเสพติดให้โทษ เมื่อรัฐบาลมีนโยบายแน่นอนที่จะป้องกันและปราบปราม ก็มีการจัดตั้งหน่วยงานต่าง ๆ ขึ้นมากมายเพื่อรองรับสนองต่อนโยบายนี้ เช่น สำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติดให้โทษ ซึ่งเป็นหน่วยงานของรัฐ และยังมีกรมรงค์ต่อต้านยาเสพติดจากภาคเอกชนในรูปแบบต่าง ๆ อีกมากมาย มีการประชาสัมพันธ์เผยแพร่ความรู้ในด้านยาเสพติดให้โทษโดยอาศัยสื่อมวลชนแขนงต่าง ๆ ตลอดจนการจัดทำเอกสารสิ่งตีพิมพ์แจกจ่าย ดังนั้นเชื่อแน่ว่าเมื่อรัฐได้วางนโยบายเรื่องเครื่องหมายการค้านี้ อย่างเด่นชัดแล้ว อาชญากรรมประเภทนี้จะลดลงได้อย่างแน่นอน

แนวนโยบายของรัฐที่มีต่อการบังคับใช้กฎหมายในการกระทำความผิดทางอาญา เกี่ยวกับเครื่องหมายการค้าของไทยเท่าที่ผ่านมา ยังไม่มีเป้าหมายเด่นชัดแน่นอน ในการปราบปรามผู้กระทำผิดอย่างเข้มงวดกวาดขัน ทำให้เกิดปัญหาการบังคับใช้กฎหมายขาดประสิทธิภาพ เพราะเกิดการบังคับใช้กฎหมายอย่างไม่เสมอภาค และขาดความต่อเนื่อง บางครั้งก็ยึดในควมทบทบัญญัติแห่งกฎหมายอย่างเคร่งครัด แต่บางขณะก็ผ่อนคลายเป็นความเห็นอกเห็นใจประชาชน จนทำให้กลไกของรัฐในการบังคับใช้กฎหมายโดยเฉพาะตำรวจ ไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปตามกฎหมายได้ เพราะจะต้องรอนโยบายรัฐเสียก่อน ทำให้เกิดการเลือกบังคับใช้กฎหมายตามอำเภอใจ เกิดการฉ้อราษฎร์บังหลวงขึ้น เพราะกฎหมายมีบทบัญญัติไว้อยู่แล้ว แต่จะจับหรือไม่บางครั้งผู้เขียนเห็นว่าอยู่กับอำเภอใจของตำรวจ ประเทศไทยยังมีใคร่คิดสนใจเข้าเป็นสมาชิกขององค์การระหว่างประเทศใด ๆ ที่เกี่ยวกับเรื่องนี้เลย ซึ่งได้แก่

1. อนุสัญญากรุงปารีสว่าด้วยการคุ้มครองทรัพย์สินทางอุตสาหกรรม (Paris Convention for the Protection of Industrial Property) เป็นการตกลงระหว่างประเทศเกี่ยวกับการคุ้มครองทรัพย์สินทางอุตสาหกรรม ได้แก่ การประดิษฐ์ และการออกแบบผลิตภัณฑ์ (สิทธิบัตร) เครื่องหมายการค้าและเครื่องหมายบริการ การระบุแหล่งกำเนิดสินค้า ชื่อทางการค้าและการแข่งขันทางการค้าโดยไม่เป็นธรรม อนุสัญญานี้

ได้จัดทำและลงนามที่กรุงปารีส เมื่อวันที่ 20 มีนาคม 1883 มีองค์การทรัพย์สินทางปัญญาแห่งโลกเป็นผู้รับผิดชอบในการบริหารงานในฐานะสำนักงานระหว่างประเทศ

หลักการสำคัญในอนุสัญญากรุงปารีส ในส่วนที่เกี่ยวกับเครื่องหมายการค้า มีดังต่อไปนี้

ก) หลักการให้ผลปฏิบัติอย่างคนในชาติ (National Treatment) จะให้ความคุ้มครองแก่คนชาติของประเทศซึ่งเป็นภาคีเช่นเดียวกันกับคนในชาติของตน เพื่อป้องกันการเลือกปฏิบัติลำเอียง (Non-Discrimination) ต่อกันต่างชาติ เกี่ยวกับการออกกฎหมายหรือการพิจารณาบังคับทะเบียนเครื่องหมายการค้า

ข) สิทธิของผู้ยื่นขอจดทะเบียนก่อน (Right of Priority) ประเทศภาคีจะต้องให้ความคุ้มครองแก่เจ้าของเครื่องหมาย ที่ได้ยื่นขอจดทะเบียนในประเทศภาคีประเทศหนึ่งประเทศใดก่อนบุคคลอื่น ถ้าได้ยื่นขอจดทะเบียนภายใน 6 เดือน นับแต่วันที่ยื่นขอจดทะเบียนเป็นครั้งแรก ทั้งนี้เพราะการขอขึ้นจดทะเบียนในประเทศอื่นต้องเสียเวลาในการแปลเอกสารและติดต่อดัวแทนต่าง ๆ

ค) อิสระในการให้ความคุ้มครอง (Independent of Trade Marks) จดทะเบียนในประเทศใดจะได้รับความคุ้มครองเฉพาะในประเทศนั้น ๆ เท่านั้น ไม่มีผลในประเทศภาคีอื่น แต่มีข้อยกเว้นอยู่ว่าต้องให้ความคุ้มครองแก่เครื่องหมายที่มีชื่อเสียงแพร่หลาย (Well Known Marks) ไม่ว่าจะจดทะเบียนไว้ในประเทศนั้นหรือไม่ก็ตาม

ง) หลักการพิจารณาบังคับทะเบียนเครื่องหมายที่ได้จดทะเบียนไว้แล้วในประเทศอื่น เว้นแต่เครื่องหมายนั้น

- จะเป็นการกระทบกระเทือนถึงสิทธิของบุคคลอื่นที่ได้จดไว้แล้วในประเทศนั้น
- ไม่มีลักษณะเฉพาะหรือเป็นสิ่งแสดงถึงคุณภาพ จำนวน แหล่งกำเนิด หรือสามัญในทางการค้า
- ขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชนในประเทศนั้น

2. ความตกลงกรุงแมดริดเกี่ยวกับการจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าระหว่างประเทศ (Madrid Agreement Concerning in International Registration of Marks) (14 เมษายน 1891) มีหลักสำคัญคือ เครื่องหมายการค้าที่ได้รับการจดทะเบียนโดยคนชาติในประเทศภาคีแล้ว เมื่อได้แจ้งการจดทะเบียนต่อสำนักงานกลางระหว่างประเทศแล้ว ก็จะได้ความคุ้มครองในประเทศภาคีอื่นโดยอัตโนมัติ ไม่ต้องขอจดทะเบียนในประเทศนั้น ๆ อีกแต่อย่างใด เนื่องจากการกำหนดขั้นตอนการจดทะเบียนในประเทศภาคีที่เจ้าของเครื่องหมายการค้ามีสัญชาติเป็นเงื่อนไขในการได้รับความคุ้มครองในประเทศภาคีอื่น ทำให้เกิดการได้เปรียบเสียเปรียบกันในบรรดาประเทศต่าง ๆ โดยเฉพาะประเทศที่มีระบบการจดทะเบียนที่เข้มงวด เช่น สหรัฐอเมริกา อังกฤษ ไม่ยอมเข้าเป็นภาคี มีแต่ประเทศที่มีระบบแบบง่าย เช่น ฝรั่งเศส สวิตเซอร์แลนด์ เข้าเป็นสมาชิก เป็นต้น

3. องค์การทรัพย์สินทางปัญญาแห่งโลก (World Intellectual Property Organization) ได้จัดทำสนธิสัญญาว่าด้วยการจดทะเบียนเครื่องหมายการค้า ขึ้นเพื่อแก้ไขข้อบกพร่องในอนุสัญญาปารีส และความตกลงกรุงแมดริด

รัฐควรมุ่งสร้างเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างประเทศ โดยการเข้าร่วมกิจกรรมในสิ่งที่ยุติธรรมต่าง ๆ ให้ความสนใจและเห็นคุณค่า ในเรื่องเครื่องหมายการค้า Paris Convention ได้จัดเป็นทรัพย์สินทางปัญญาอย่างหนึ่งซึ่งบรรดามานานาประเทศต่างเห็นว่าควรแก่การได้รับความคุ้มครอง ในปัจจุบันแห่งทรัพย์สินทางปัญญาออกเป็น 2 สาขา คือ สาขาลิขสิทธิ์ และสาขาด้านอุตสาหกรรม เฉพาะส่วนทรัพย์สินทางปัญญาออกนี้เป็น 9 อย่าง คือ สิทธิบัตรสิ่งประดิษฐ์ (Invention) เครื่องหมายการค้า (Trademark) เครื่องหมายบริการ (Service Mark) การออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม (Industrial Design) รูปแบบการใช้ประโยชน์ (Utility Models) ชื่อทางการค้า (Trade Name) สิ่งบ่งบอกถึงแหล่งสินค้า (Indication of Source) สิ่งบ่งบอกถึงความแท้จริง (Appellation of Origin) และการลดและระงับการแข่งขันทางการค้าที่ไม่ชอบธรรม (The Regression of Unfair Competition)

โดยมากเรามักจะได้ยินคำว่า เครื่องหมายการค้า ควบคู่กันไปกับ ลิขสิทธิ์ และสิทธิบัตร ซึ่งต่างก็ถือว่าเป็นทรัพย์สินทางปัญญาอย่างหนึ่ง แต่เครื่องหมายการค้าเป็นเพียงสัญลักษณ์อย่างหนึ่ง เป็นเครื่องหมายบ่งชี้ถึง goodwill (ชื่อเสียง) ที่เกี่ยวข้องกับตัวสินค้า ไม่ได้ให้แนวความคิดหรือสร้างสรรค์ประเทืองปัญญาแต่อย่างใด ต่างจาก ลิขสิทธิ์ซึ่งเป็นเรื่องของ การสร้างแนวความคิด คุณค่าสร้างสรรค์ทางศิลปวรรณกรรม คนตรี ในขณะที่สิทธิบัตรเป็นการประดิษฐ์เทคโนโลยีใหม่ ๆ ขึ้นมาอันเป็นการเสริมสร้างความรู้ วิทยาการใหม่ ๆ

จนถึงปัจจุบันไทยมิได้เข้าเป็นสมาชิกขององค์การทั้ง 3 ข้างต้นนี้แต่อย่างใดเลย ทั้งนี้เพราะรัฐบาลเองก็ต้องคำนึงถึงประโยชน์ผลประโยชน์ของชาติก่อนอื่นใด แม้จะเห็นว่า ถ้าได้เป็นสมาชิกแล้วไทยจะได้รับสิทธิต่าง ๆ อีกมาก รวมทั้งได้รับความร่วมมือช่วยเหลือจากประเทศภาคีด้วยก็ตาม แต่ในฐานะที่ประเทศไทยยังไม่ใช่ประเทศผู้ผลิตสินค้าที่ส่งออกไปขายเผยแพร่ได้ทั่วโลกจนถึงขนาดจดทะเบียนไว้ ส่วนมากจะเป็นฝ่ายปลอมหรือลอกเลียนของเขามาใช้มากกว่า การจะเข้าเป็นภาคีรัฐบาลจึงต้องยับยั้งชั่งใจไว้ก่อนว่า จะเป็นฝ่ายได้ประโยชน์หรือเสียประโยชน์กันแน่ อย่างไรก็ตาม ภาครัฐบาลไทยยังไม่พร้อมที่จะเข้าร่วมเป็นภาคีอนุสัญญากรุงปารีส หรือข้อตกลงกรุงแมดริดก็ตาม แต่สิ่งสำคัญคือ ภาครัฐควรให้ความสนับสนุนในการเข้าไปมีส่วนร่วมบ้างในองค์การต่าง ๆ ระหว่างประเทศที่จัดตั้งขึ้นเกี่ยวข้องกับเรื่องนี้ อย่างน้อยที่สุดก็โดยการส่งตัวแทนของประเทศเข้าร่วมการประชุมในฐานะผู้สังเกตการณ์ ซึ่งรัฐบาลก็ได้ปฏิบัติในลักษณะเช่นนี้อยู่แล้วในปัจจุบัน และประเทศไทยยังได้เป็นสมาชิก APAA (Asian Patent Attorneys Association) ด้วย ซึ่งประกอบด้วยสมาชิกในทวีปเอเชียรวม 11 ประเทศ คือ ออสเตรเลีย จีน ฮองกง อินโดนีเซีย เกาหลี ญี่ปุ่น มาเลเซีย นิวซีแลนด์ ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ และ ไทย APAA ได้จัดตั้งให้มีการประชุมปรึกษาหารือกัน ทำการศึกษาแลกเปลี่ยนประสบการณ์ หาทางแก้ไขเกี่ยวกับปัญหาของเครื่องหมายการค้าหลายครั้ง โดยเริ่มในครั้งแรกเมื่อ 18 พฤษภาคม 1980 ณ กรุงเทพมหานคร จนถึงปัจจุบัน ได้มีการรวบรวมผลงานการประชุมขึ้นเป็นรูปเล่มเพื่อเผยแพร่ให้นานาชาติประเทศได้รู้และเข้าใจถึงระบบเครื่องหมายการค้าของแต่ละประเทศในกลุ่ม APAA นี้ให้ดีขึ้น

ปัจจุบันน่าจะถึงเวลาแล้วที่รัฐบาลจะได้เข้าร่วมเป็นภาคีสมาชิกของ World Intellectual Property Organization (WIPO) ซึ่งจะได้รับประโยชน์โดยการได้รับความช่วยเหลือจาก WIPO ในหลายด้าน เช่นการได้รับข้อมูลทางวิชาการ และเพิ่มอำนาจในกรณีที่มีการเจรจาต่อรอง เรื่อง เศรษฐกิจระหว่างประเทศ

แต่ในขณะนี้ปรากฏแนวโน้มนโยบายของรัฐในเรื่องการปราบปรามผู้กระทำผิดเกี่ยวกับเครื่องหมายการค้าเด่นชัดแน่นอนยิ่งขึ้นกว่าเดิมแล้ว แสดงว่ารัฐบาลเอนเอียงไปในการเห็นแก่คุณค่าความสำคัญของเครื่องหมายการค้าที่ต้องให้ความคุ้มครองมากกว่าผลประโยชน์ใกล้ตัวเล็ก ๆ น้อย ๆ ของคนในชาติ ซึ่งเห็นเป็นการถูกต้องแล้ว ควรมุ่งระมัดระวังความสูญเสียที่อาจเกิดขึ้นได้อย่างใหญ่หลวงต่อชาติในอนาคต มากกว่าจะเห็นแก่ประโยชน์เล็กน้อยใกล้ตัว เพราะความเสียหายที่กระทบกระเทือนต่อประเทศชาติและประชาชนโดยส่วนรวมมีอย่างมหาศาล โดยเฉพาะในด้านเศรษฐกิจและความมั่นคงของชาติ ได้แก่

1. การกระทำผิดคิดในเรื่องนี้เป็นการเอาเปรียบคู่แข่งทางการค้าอย่างไม่เป็นธรรม นอกจากส่งผลกระทบต่อสุขภาพชีวิตและร่างกายของประชาชนผู้บริโภค และห่อค้าผู้สุจริตแล้ว ยังก่อให้เกิดความกระทบกระเทือนต่อเศรษฐกิจระดับชาติ ทำลายการพัฒนาทางเศรษฐกิจและการลงทุน ต่างชาติไม่กล้าเสี่ยงมาเปิดกิจการธุรกิจ ตั้งโรงงานอุตสาหกรรมผลิตสินค้าต่าง ๆ เพราะเกรงจะขาดทุนหากภายหลังปรากฏว่าเครื่องหมายการค้าของตนถูกปลอม ดังนั้นเมื่อไม่มีการมาลงทุนในประเทศ ก็เกิดปัญหาอื่นตามมาเช่น ปัญหาคนว่างงาน ปัญหาโจรผู้ร้ายชุกชุม เศรษฐกิจของประเทศตกต่ำ

2. ก่อให้เกิดความกระทบต่อความมั่นคงของชาติ เมื่อการพัฒนาทางเศรษฐกิจล้มเหลว ค่าครองชีพสูงขึ้น เกิดปัญหาจอร์จอร์จอร์จบังหลวง อาชญากรรมต่าง ๆ เพิ่มเป็นเงาตามตัว ประชาชนรู้สึกว้าขาดความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน เมื่อประเทศชาติเกิดความระส่ำระสายขึ้น รัฐบาลไม่สามารถแก้ปัญหาได้ ประชาชนก็เสื่อมศรัทธา เมื่อรัฐบาลอ่อนแอไม่ได้รับความสนับสนุนจากประชาชน ความมั่นคงและความปลอดภัยทั้งภายในประเทศและนอกประเทศก็เป็นปัญหาตามมา

ที่ว่ารัฐบาลเริ่มมีนโยบายเศรษฐกิจที่เข้มงวดขึ้นแล้วต่อการบังคับใช้กฎหมายอาญาเกี่ยวกับเครื่องหมายการค้าหรืออาจเรียกได้ว่าเริ่มตระหนักถึงความสำคัญของการค้ามากขึ้นแล้ว นั้นเห็นได้จาก

1. ได้ตั้งหน่วยเฉพาะกิจขึ้นอย่างเป็นทางการเพื่อป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมด้านนี้โดยตรง ซึ่งเรียกว่าหน่วยเฉพาะกิจป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมทางเศรษฐกิจและการเงิน สังกัดอยู่ในกรมตำรวจ

2. นับแต่ตั้งกรมทะเบียนการค้ามาในฐานะเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบในการบริหารงานด้านเครื่องหมายการค้า ยังไม่มีปรากฏว่าได้เคยมีการศึกษาถึงสภาวะเกี่ยวกับกฎหมายและการบริหารงานด้านเครื่องหมายการค้าในประเทศไทยมาก่อนเลย จนกระทั่งพ.ศ. 2528 นางสาวสุคนธ์ กาญจนาลัย อธิบดีกรมทะเบียนการค้าได้ดำริว่าควรจะได้ทำการศึกษาในเรื่องนี้ จึงได้เริ่มมีการศึกษาขึ้นตามคำริคังกล่าว¹²

3. พิจารณาเข้าเป็นสมาชิกขององค์การทรัพย์สินทางปัญญาแห่งโลก ขณะนี้เรื่องอยู่ในระหว่างดำเนินการ โดยมีกระทรวงการต่างประเทศเป็นผู้ประสานงาน (ส่วนอนุสัญญากรุงปารีส ยังไม่เคยพิจารณา)

4. แก้ไขปรับปรุงเครื่องหมายการค้าฉบับปัจจุบันให้ทันสมัยและสอดคล้องกับภาวะการขยายตัวทางเศรษฐกิจของประเทศ รวมทั้งเพิ่มบทบัญญัติเกี่ยวกับการกำหนดความผิดและบทลงโทษลงไปด้วย

จากเหตุผลทั้ง 4 ประการข้างต้น แสดงให้เห็นว่ารัฐบาลเริ่มมีนโยบายที่จะขจัดความผิดเหล่านี้นอกจากนี้โดยตระหนักถึงความสำคัญของการค้ามากยิ่งขึ้นกว่าเดิม

¹² จีราคม กิตติยากร, และยรรยง พวงราช, รายงานผลการศึกษากฎหมายและการบริหารงานด้านเครื่องหมายการค้าในประเทศไทย, หน้า 10.

แล้ว นโยบายแต่เดิมที่ผ่อนคลายนั่นก่อให้เกิดปัญหาการบังคับใช้กฎหมายในการกระทำผิดทางอาญาในส่วนของเครื่องหมายการค้า ก็จะเริ่มแน่นเข็งยิ่งขึ้นในการที่จะเข้มงวดและเคร่งครัดในการบังคับใช้กฎหมายดังกล่าวนี้มากขึ้นกว่าเดิม

อย่างไรก็ตาม การที่รัฐจะมีนโยบายให้กฎหมายที่มีอยู่มีผลบังคับใช้เข้มงวดหรือผ่อนคลายน้อยแค่ไหนนั้น รัฐจะต้องคำนึงถึง

ก. ต้องศึกษาวิเคราะห์ผลกระทบจากต่างประเทศเปรียบเทียบกับประโยชน์ทางเศรษฐกิจการค้าที่ประชาชนในชาติได้รับ คือพิจารณาข้อดีและข้อเสียซึ่งน้ำหนัก ถ้าเห็นว่าทางใดให้ประโยชน์มากกว่า ก็มุ่งนโยบายไปทางนั้น

สำหรับการบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับความผิดทางอาญาในส่วนที่เกี่ยวกับเครื่องหมายการค้า นั้น แต่เดิมเรามีนโยบายผ่อนคลายมาโดยตลอดเพราะประเทศเราเป็นประเทศกำลังพัฒนา ทัศนคติในการปลอมแปลงลอกเลียนแบบมากกว่าประดิษฐ์คิดผลิตเอง ซึ่งเราต้องยอมรับทั้งประกอบกับคนไทยในชาติก็มีนิสัยนิยมใช้ของต่างประเทศ ขึ้นมโนในยี่ห้อของสินค้ามากกว่าคุณภาพสินค้า ทำให้เกิดธุรกิจในการปลอมขึ้นมาก ผลพลอยได้เมื่อมองอย่างแคบ ๆ คือ

1. เงินไม่รั่วไหลออกนอกประเทศ เข้าลักษณะไทยทำ ไทยใช้ ไทยเจริญ
2. ประชาชนมีงานทำ ลดปัญหาคนว่างงาน
3. ประชาชนพอใจว่ารัฐบาลเห็นแก่ประโยชน์ของพวกเขาตนมากกว่าเห็นแก่ต่างชาติ

นี่คือประโยชน์จากการใช้นโยบายผ่อนคลาย แต่เมื่อมาเปรียบเทียบกับผลกระทบระยะยาว ก็คือ

1. เมื่อรัฐบาลต่างชาติซึ่งเป็นเจ้าของเครื่องหมายการค้าได้รับความกระทบกระเทือนจากการถูกปลอม หรือเลียนแบบเครื่องหมายการค้า และได้เรียกร้องให้รัฐบาลของเราช่วยเหลือ หากรัฐบาลยังคงเพิกเฉยก็อาจจะเกิดมาตรการโต้ตอบทางด้านการค้าขึ้นมา

อันส่งผลกระทบต่อประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศไทยเรา และกระเทือนต่อเศรษฐกิจของชาติเราอย่างใหญ่หลวง เห็นตัวอย่างได้จากประเทศสหรัฐอเมริกาขอให้ไทยยอมรับในสิทธิบัตรยา เครื่องจักรกลการเกษตรและเมล็ดพันธ์พืชที่เรานำเข้าจากสหรัฐอเมริกาปีละมูลค่ามหาศาล โดยขอให้รัฐบาลไทยแก้ไขกฎหมายสิทธิบัตรที่มีอยู่ให้รองรับข้อเรียกร้องนี้ ซึ่งหากเขาไม่ปฏิบัติตามข้อเรียกร้อง รัฐบาลสหรัฐก็จะยกเลิกGSPทุกรายการ และเมื่อวันที่ 12 พฤษภาคม 2530 นี้ ได้มีมติคณะรัฐมนตรีอนุมัติให้ดำเนินการแก้ไขพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ตามคำเรียกร้องเกมขู่มั่นของสหรัฐอเมริกา หากรัฐบาลไทยไม่แก้ไขพระราชบัญญัติเพื่อคุ้มครองสิทธิทางปัญญา บรรดาศิลปกรรม วรรณกรรม ที่ชาวอเมริกันคิดขึ้น สหรัฐจะตัดสิทธิพิเศษทางศุลกากรซึ่งมีมูลค่า 357 ล้านบาท ในปีที่แล้วเสียในโอกาสต่อไป

2. ทำให้เกิดปัญหาค้านการพัฒนาเศรษฐกิจการลงทุนภายในประเทศ การที่รัฐบาลปล่อยให้เกิดการปลอมเครื่องหมายการค้าขายทั่วไปอย่างกว้างขวาง ทำให้ชาวต่างชาติไม่กล้ามาลงทุน ในขณะที่เดียวกันคนไทยเองที่ต้องการจะลงทุนด้านอุตสาหกรรมอะไรขึ้นมาสักอย่างหนึ่ง ก็อาจประสบกับภาวะความล้มเหลว เพราะเมื่อเป็นสินค้าใหม่ คนยังไม่ค่อยรู้จัก ต้นทุนก็ต้องสูง ต้องใช้จ่ายมากในการโฆษณาเผยแพร่ ฯลฯ ในขณะที่เดียวกันถ้ารัฐบาลปล่อยให้มีการปลอมเครื่องหมายการค้า ไม่เข้มงวดกวดขันก็จะเกิดการปลอมเครื่องหมายการค้าของสินค้าที่มีชื่อเสียงของต่างประเทศขึ้นมา คนไทยซึ่งนิยมของนอกอยู่แล้วก็จะหันไปสนใจซื้อสินค้าที่คัดยี่ห้อต่างประเทศกัน ทั้งราคาก็ใกล้เคียงกันหรือถูกกว่า ในที่สุดคนไทยผู้ลงทุนในการค้านั้นก็ต้องล้มละลาย และไม่มีใครกล้าเสี่ยงลงทุนเช่นนี้อีกเลย ตัวอย่างเช่น บริษัทธานินทร์อุตสาหกรรม ส่วนหนึ่งที่ทำให้ขาดทุนย่อยยับ คือ ถูกสินค้าที่มีเครื่องหมายการค้าปลอมเข้ามาตีตลาด รวมทั้งสินค้าจริงที่เก๊เข้ามามีด้วย เช่น ระหว่างโทรทัศน์ยี่ห้อธานินทร์ กับ โทรทัศน์ยี่ห้อฟิลิปป์ คนยอมนิยมซื้อฟิลิปป์มากกว่า เมื่อมีการทำโทรทัศน์คัดเครื่องหมายการค้าปลอมฟิลิปป์ออกจำหน่ายแพร่หลาย ราคาใกล้เคียงกัน ลูกค้ำก็หันหลังให้ธานินทร์กันหมด

3. ทำให้เสียชื่อเสียงของประเทศ ถูกตราหน้าว่าเป็นนักลอกเลียนแบบ นักฉวยโอกาส เป็นต้น
4. เป็นอันตรายต่อชีวิตและร่างกาย สุขภาพของผู้บริโภค
5. หากปล่อยให้ความผิดประเภทนี้ขยายตัวเติบโตต่อไปอย่างไม่หยุดยั้ง ผลร้ายก็จะตามมาอย่างแน่นอน เช่น กลุ่มอิทธิพลมืด อาชญากรรมประเภทอื่น ๆ เพราะเป็นความผิดที่ได้รับผลตอบแทนสูง และดำเนินการเป็นกลุ่มองค์กร เมื่อเกิดการหักหลังกันก็ใช้วิธีนอกกฎหมาย เป็นต้น

เมื่อเปรียบเทียบข้อข้อเสียแล้ว การที่รัฐจะเลือกใช้นโยบายทั้ง 2 อย่างควบคู่กันไป คือ ผ่อนปรนบ้าง เข้มงวดบ้าง จะเป็นการสมควรหรือไม่ คือ ถ้าเป็นผลเสียแก่คนในชาติด้วยกันเองก็เข้มงวด ถ้าเป็นเรื่องของต่างชาติก็ผ่อนปรนจะเป็นการสมควรหรือไม่ ในความเห็นของผู้เขียนเห็นว่า ถ้าขาดความเสมอภาคกันในการบังคับใช้กฎหมาย กฎหมายนั้นก็ขาดความศักดิ์สิทธิ์ ขาดความยุติธรรม รัฐไม่ควรมุ่งประโยชน์เกินไปจนละเลยต่อความถูกต้องยุติธรรม เช่นต์ ออคัสติน ได้เขียนไว้ในหนังสือ *The City of God* ว่า "ถ้าไม่มีความยุติธรรมเสียแล้ว อาณาจักรจะเป็นอะไรเล่า ถ้าไม่ใช่ฝูงโจรใหญ่ ๆ" นอกจากนี้ไม่ควรเห็นแก่ประโยชน์ใกล้ตัว เล็กน้อยจนลืมนำถึงความเสียหายมหาศาลที่จะได้รับในภายภาคหน้า ทราบไคที่รัฐบาลยังไม่มั่นนโยบายแน่นอนชัดเจนในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมเช่นว่านี้แล้ว ก็จะเป็นการเปิดโอกาสให้เจ้าหน้าที่ในองค์กรกระบวนการยุติธรรมบังคับใช้กฎหมายอย่างไม่เสมอภาค เกิดการฉ้อราษฎร์บังหลวงตามมา

รัฐบาลจึงต้องมั่นนโยบายที่แน่นอนและเจ็บขาดจริงจัง อันจะทำให้การบังคับใช้กฎหมายของเจ้าหน้าที่ในองค์กรกระบวนการยุติธรรมเป็นไปอย่างต่อเนื่องและมีจุดหมายปลายทางที่แน่นอนอย่างเดียวกัน จึงจะทำให้กฎหมายมีผลบังคับใช้โดยทั่วไป ซึ่งจะเป็นแนวทางนำไปสู่ความเสมอภาคทางกฎหมาย ประโยชน์ทางเศรษฐกิจก็จะตามมาหากสังคมนั้นมีความยุติธรรม

เมื่อรัฐมีนโยบายมาในแนวการบังคับใช้กฎหมายในเรื่องนี้อย่างเคร่งครัดแล้ว
อุปสรรคปัญหาที่ตามมาคงได้กล่าวไว้ในบทก่อนแล้วอาจหาทางแนวแก้ไขได้โดย

1. ด้านความรู้สึกของประชาชนที่เห็นว่ารัฐบาลเห็นแก่ประโยชน์ต่างชาติ
มากกว่าคนในชาตินั้น รัฐต้องให้ความรู้ ความเข้าใจโดยการแพร่ข่าว ประชาสัมพันธ์
เปรียบเทียบข้อดี ข้อเสียให้ประชาชนได้รู้เห็นอย่างเด่นชัด ให้การศึกษาแก่ประชาชน
ให้รู้คุณค่าของเครื่องหมายการค้า

2. ด้านปัญหาเศรษฐกิจและสังคม แม้การปลอมเครื่องหมายการค้าจะทำให้
ประชาชนในสังคมมีงานทำ แต่ก็ก่อให้เกิดปัญหาการกดขี่กันทางแรงงาน เพราะเป็นงาน
ผิดกฎหมายต้องแอบทำ ค่าจ้างก็ต่ำ รัฐต้องแก้ไขปัญหานี้ให้ได้ หาทางให้ประชาชนได้มีงานทำ
โดยชักจูงให้ชาวต่างชาติเข้ามาลงทุน เพราะการให้คุ้มครองแก่เขา เรื่องเครื่องหมายการค้า
นั้น อาจมีส่วนชักจูงให้เขากลับมาลงทุน ขณะเดียวกันนักธุรกิจในประเทศไทยก็กลัวเสี่ยงด้วย
นอกจากนี้ก็ใช้มาตรการอื่น ๆ ชักจูงให้ชาวต่างชาติมาลงทุนตั้งที่รัฐบาลกำลังให้การส่งเสริม
อยู่แล้วในปัจจุบัน เช่น งดภาษีสำหรับบริษัทที่เริ่มลงทุน ไม่เก็บค่าภาษีขาเข้าของวัสดุ วัตถุดิบ
เครื่องจักรกลที่นำเข้ามาใช้ในการผลิตสินค้าในประเทศรวมทั้งแก้ปัญหาทางสังคมพร้อมกันไปด้วย
เช่น ปัญหายาเสพติด ปัญหาทางการศึกษา ปัญหากลุ่มผลประโยชน์หรืออิทธิพล ปัญหาความ
เสื่อมโทรมและแหล่งมั่วสุมอบายมุขในสังคมให้หมดไป ส่งเสริมสินค้าไทย เอยชกรรม
อุตสาหกรรมและพาณิชย์กรรมภายในประเทศ กำหนดวิธีการและแผนป้องกันสังคมและให้
สวัสดิการสังคมอย่างมีประสิทธิภาพ ยกระดับมาตรฐานการครองชีพของประชาชนให้สูงขึ้น
สร้างความสามัคคีในหมู่คณะ สร้างทัศนคติค่านิยมที่ดีแก่ประชาชน ใหม่มีความเป็นชาตินิยม
ให้ความเป็นธรรมและเสมอภาคกัน มุ่งส่งเสริมฝึกฝนให้ประชาชนรู้จักพึ่งตนเอง ไม่เอารัด
เอาเปรียบแก่งแย่งชิงดีกัน เป็นต้น

สรุปแล้วในเรื่องของปัญหาการบังคับใช้กฎหมายในเรื่องนี้ใหม่มีประสิทธิภาพได้
รัฐจะต้องวางนโยบายให้เด่นชัด เพื่อให้การบังคับใช้กฎหมายเป็นไปอย่างต่อเนื่อง รวมทั้ง
ให้ความร่วมมือกันอย่างจริงจัง ระหว่างประเทศในด้าน การส่งเสริมปราบปรามและควบคุม
การกระทำผิดในเรื่องนี้

ถึงเวลาแล้วที่ทุกฝ่ายควรจะได้รับการกระตุ้นใหม่เพื่อความกระตือรือร้นสนใจใน
 เรื่องของเครื่องหมายการค้าอย่างจริงจัง เข้าใจถึงคุณค่าและประโยชน์ซึ่งควรแก่การให้
 ความคุ้มครอง และป้องกันมิให้ผู้ใดฉกฉวยโอกาสเอาเปรียบคู่แข่งทางการค้าโดย
 อาศัยเครื่องหมายการค้าของเขาเป็นเครื่องมือ ผู้ประกอบการโดยสุจริตสมควรที่จะได้รับ
 การปกป้องคุ้มครอง และสนับสนุนส่งเสริม ในขณะที่เดียวกันผู้ที่ทุจริต เห็นแก่ตัว มักได้
 มุ่งเอาแต่ผลประโยชน์ส่วนตัว โดยมิคำนึงถึงความเดือดร้อนเสียหายของผู้อื่น ควรได้
 รับการปราบปราม ในฐานะที่รัฐมีนโยบายแน่วแน่ที่จะนำพาประเทศไทยพัฒนาไปสู่ความ
 เป็นอารยประเทศ รัฐจะต้องส่งเสริมให้ประชาชนในประเทศเคารพกฎหมายและเคารพ
 ตนเอง มีความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์ รู้จักพึ่งตนเอง พยายามจะเป็นเจ้าของกิจการใหญ่
 โดดงายโตชื่อเสียงของตน ให้ชาวต่างชาติโดยยอมรับนับถือว่าคนไทยก็มีความสามารถสร้าง
 สร้างผลผลิตสินค้าที่มีคุณภาพเป็นที่ยอมรับ มิใช่รู้จักแต่การลอกเลียนแบบของผู้อื่น มิใช่รู้จักพัฒนา
 สติปัญญาไปในทางริเริ่มสร้างสรรค์ ประเทศญี่ปุ่นเองก็เป็นประเทศที่ขึ้นชื่อในเรื่องของการ
 ลอกเลียนแบบ แต่เป็นการเลียนแบบในด้านวิธีการผลิต จากนั้นก็ค่อย ๆ พัฒนาคุณภาพเพิ่ม
 ขึ้นเรื่อยจนเป็นที่รู้จักยอมรับของคนทั่วโลก แต่คนไทยกลับมุ่งปลอม ลอกเลียนแบบตัวเครื่อง
 เครื่องหมายการค้าเป็นส่วนใหญ่ โดยไม่คำนึงถึงคุณภาพของสินค้าแต่อย่างใด มุ่งอย่างเดียวคือ
 ผลประโยชน์ที่จะได้รับ โดยไม่คำนึงถึงผลกระทบต่อสังคมส่วนรวมในอนาคต ประกอบกับค่านิยม
 ของคนไทยส่วนใหญ่ชื่นชมของต่างชาติ อาชญากรรมค่านับวันนับวันแต่จะแผ่ขยายตัวกว้างขวาง
 ออกไปทุกที่ หากรัฐบาลยังมีวิธีรอเพื่อเห็นแก่ประโยชน์ใกล้ตัวเล็กน้อย ไม่นับนโยบายเด็ดขาด
 เคนขีดในการบังคับใช้กฎหมายในการกระทำความผิดทางอาญาเกี่ยวกับเครื่องหมายการค้า
 อย่างจริงจัง มุ่งสนับสนุนให้ประชาชนในชาติกระทำความผิดกฎหมายก็เท่ากับฝึกคนในชาติให้เป็น
 คนเห็นแก่ตัว ไม่มีความคิดสร้างสรรค์ มักได้ เอาแต่ประโยชน์จนกลายเป็นนิสัยประจำชาติ
 เสื่อมเสียศักดิ์ศรี เป็นที่ดูแคลนของชาวต่างชาติ สังคมใดขาดความยุติธรรม ประชาชนใน
 สังคมไม่เคารพกฎหมาย มุ่งแต่แสวงหาผลประโยชน์โดยไม่คำนึงถึงคุณธรรม ไม่นานนักสังคม
 นี้ก็จะประสบกับความหายนะ โดยนัยกลับกัน สังคมใดที่มีความยุติธรรม ประชาชนเคารพ

ตอกกฎหมายบ้านเมือง แม้จะยังมองไม่เห็นประโยชน์ที่จะได้รับในทันที แต่ประโยชน์นั้น
จะบังเกิดขึ้นอย่างแน่นอน ถ้ามีความเป็นธรรมในสังคม การเชื่อว่านโยบายผ่อนปรน
ไม่เข้มงวดเด็ดขาดจะให้ประโยชน์แก่เศรษฐกิจ โดยช่วยลดปัญหาคนว่างงาน ช่วยแก้
ปัญหาความยากจน ช่วยให้เงินทองไม่รั่วไหลออกนอกประเทศได้นั้น หากไม่ปราบปราม
การกระทำผิดทางอาญาเกี่ยวกับเครื่องหมายการค้าอย่างจริงจัง ปัญหาดังกล่าวทั้งหลาย
เช่นนี้จะคงอยู่คู่ชาติไทยตลอดไป ยากจะก้าวไปสู่ความเป็นอารยประเทศได้ในอนาคต

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย